

GULDBORGSUND

SERVICESTRATEGI 2007-2009

OPFØLGNINGSREDEGØRELSE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning	4
Baggrund.....	4
Formål	4
Disposition.....	4
2. Sammenhængende udvikling af daginstitutions- og skoleområdet	5
Partnerskabsprojekt om Folkeskolen	6
Sprogvurdering i dagtilbud.....	8
Den tværgående børne- og ungeindsats	10
Aflastning til familier med handicappede børn og unge	12
3. Styrkelse af børnekulturen	14
Projekt Sund Sans	15
4. Guldborgsund som attraktiv kommune for bosætning, turisme og erhverv	19
Kommunen som grøn og attraktiv.....	20
Kommunen som attraktivt sted for bosætning, erhvervsliv og turister	23
5. Helhedsorienteret styrkelse af uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet	28
Sammenhængende styrkelse af uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet.....	29
Bolig-, beskæftigelses- og udviklingstilbud til borgere med særlige behov.....	32
6. Bedre borgerservice	34
Udvikling af Borgerservicecentrets betjening	34
7. Den sunde kommune	39
Kram-projektet.....	39

Frivilligt socialt arbejde.....	43
Fritidsulykker	45
8. Gode fysiske rammer for kommunal service.....	47
9. Den attraktive arbejdsplads	50
10. Kvalitetsudvikling.....	52
11. Udbudspolitik	54
12. Bilag 1	63

1. INDLEDNING

BAGGRUND

Opfølgingsredegørelsen følger op på Kommunens servicestrategi samt redegør for hvordan private virksomheders tilbud om at levere kommunale serviceydelser er blevet behandlet. Redegørelsen indeholder endvidere oplysninger om, hvorvidt Byrådets behandling af tilbud har medført, at den af tilbuddet omhandlede opgave udføres af andre end Kommunen, og i benægtende fald, hvad årsagen er til, at opgaven ikke udføres af andre end Kommunen.

FORMÅL

Opfølgingsredegørelsen skal gøre det muligt at vurdere, hvordan Byrådet har arbejdet med udviklingen af kvaliteten og effektiviteten indenfor indsatsområderne. Opfølgingsredegørelsen gøres tilgængelig for borgerne. Herigennem orienteres borgerne om Byrådets opfølgning på selve servicestrategien, samt om hvordan Byrådet har fulgt op på udfordringstilbud, og hvad tilbuddene har medført for den kommunale opgavevaretagelse.

DISPOSITION

I nærværende opfølgingsredegørelse er beskrivelserne af indsatsområderne fra Servicestrategi 2007-2009 gentaget i deres helhed. Dette er gjort med henblik på at give læseren bedre mulighed for at vurdere sammenhængen mellem den formulerede strategi og resultaterne af strategien.

2. SAMMENHÆNGENDE UDVIKLING AF DAGINSTITUTIONS- OG SKOLEOMRÅDET

Alle børn og unge i Guldborgsund Kommune har krav på en sund og tryk opvækst. Der lægges stor vægt på, at indsatsen fra kommunale myndigheder rettes mod, at det enkelte barn og den enkelte unge får ens muligheder for et godt liv trods forskellige forudsætninger. Den sammenhængende udvikling af dagsinstitutions- og skoleområdet skal sikre at målene for den sammenhængende børnepolitik opnås. Målet er at skabe helheder og sammenhæng i forhold til børn og familier i Guldborgsund Kommune. Børn, familier og deres liv og dagligdag er helheden. Børn/ungearbejdet skal herudfra sikre sammenhænge. Derfor er der vedtaget følgende mål:

- Børn og unge skal sikres medindflydelse på anliggender, der vedrører deres egen situation
- Børn, unge og forældre skal opleve helhed og sammenhæng i indsatserne ved overgangene (dagleje-daginstitution-skole-fritid-ungdomsuddannelse)
- Børn og unge skal opleve respekt og samarbejde mellem vigtige personer i deres liv, herunder deres forældre og kommunale medarbejdere
- Alle børn og unge skal sikres en stabil og god voksenkontakt
- Støtte skal ydes tidligt, sammenhængende og så vidt muligt i hjemmet eller i det nære miljø
- Vægten i indsatsen skal i stadig højere grad lægges på styrkelse af forældreansvaret og forældrekompetencer gennem samarbejde/rådgivning/behandling.
- Forældrene skal således i høj grad involveres og forpligtes i forhold til konkrete aftaler

Følgende strategiske indsatsområder skal sikre at målene nås:

- Udviklingsprojekt med KL om Folkeskolen
- Sprogscreening af 3-årige
- Den tværgående børne- og ungeindsats
- Aflastningspladser til familier med handicappede børn og unge.

PARTNERSKABSPROJEKT OM FOLKESKOLEN

GULDBORGSUNDS VISION ER

At fastholde og videreudvikle en attraktiv folkeskole med et højt fagligt niveau

Byrådet har valgt at indgå i et udviklingsprojekt med KL og 34 andre kommuner i landet som har til formål at styrke elevernes udbytte af undervisningen. Projektet er 3-årigt og der vil i denne periode indgå forskellige udviklingsforslag til gavn for skolevæsenet i Guldborgsund kommune.

Konkrete initiativer:

Projektet har været i gang siden maj 2007, og der er i partnerskabet peget på følgende 3 indsatsområder som alle kommuner vil arbejde med:

- Ledelse
- Evalueringskultur herunder kvalitetsrapport
- Faglighed og inklusion/specialpædagogisk bistand

Der er samtidig besluttet gennemførelse af en statusanalyse, hvor indsatsområderne er blevet beskrevet med ønskede tilstande og indikatorer for indsatsområdets iagttagelse.

Denne statusanalyse er blevet gennemført i september 2007 ved en spørgeskemaundersøgelse blandt 30% af eleverne over 5. klassetrin, samtlige lærere i Guldborgsund kommune, alle skoleledere og forvaltningen. Statusanalysen vil blive gentaget i projektets 3. år for at få en mulighed for at se, hvilke tiltag på de enkelte indsatsområder, der har gavnet elevernes udbytte af undervisningen.

Statusanalysen og den videre udvikling af partnerskabet vil foregå i samspil mellem politikere og skoler/forvaltning, hvor yderligere aktiviteter indenfor indsatsområderne vil blive drøftet og besluttet. I Guldborgsund kommune understøttes denne udvikling bl.a. i forbindelse med en dialogbaseret aftalestyringsmodel.

Udbud

Der er ingen planer om udbud.

Status på indsatsområdet

Indsatsområde: UDVIKLINGSPROJEKT MED KL OM FOLKESKOLEN	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
Ledelse	Opfyldt	Nej	Nej
Evalueringskultur, herunder kvalitetsrapport	Opfyldt, dog mangler der en afsluttende arbejdskonferencen i oktober hvor målet er at udvikle et nyt koncept til evaluering af evalueringskultur	Nej	Nej
Faglighed og inklusion (specialpædagogisk bistand)	Opfyldt Evalueres via statusanalysen i sep/okt.	Nej	Ja pr. 1/8 2009 er der AKT-vejleder på alle skoler og pr. 1/1 2010 er der Læse-vejleder på alle skoler. Der henvises endvidere til "Kommunal handleplan med baggrund i kvalitetsrapport 2008" der ligger på hjemmesiden.

Bemærkninger: Partnerskab om Folkeskolen afsluttes først i efteråret med en statusanalyse i september/oktober samt et afsluttende politisk møde i december.

SPROGVURDERING I DAGTILBUD

GULDBORGSUNDS VISION ER

At skabe en sammenhæng i det pædagogiske tilbud til alle børn i kommunen

At iværksætte en tidlig indsats i fremme af børns sprogforståelse og sprogudvikling i erkendelse af, at en alderssvarende sprogudvikling er en vigtig forudsætning for læring

Indsatsområdet er valgt for at sikre en optimal sprogudvikling hos alle børn og for at leve op til dagtilbudslovens bestemmelser.

Målet er:

I Guldborgsund Kommunes sammenhængende børnepolitik er begreberne "forebyggelse" og "tidlig indsats" fundamentale. Ligeledes er der i alle fagkredse bred enighed om, at sproget og den sproglige udvikling er et vigtigt fundament for al læring og dannelse.

- Derfor er det vigtigt, at alle børn har en alderssvarende sprogudvikling, og for de børn, hvor dette ikke er tilfældet, er det vigtigt, at de sprogmæssige problemer spores så tidligt som muligt, således at der kan tilrettelægges en målrettet indsats over for det enkelte barn, så det hurtigst muligt kommer på niveau med andre børn i samme aldersgruppe.

Konkrete initiativer:

Projektet "Sprogvurdering" består af 3 elementer:

1. Der udpeges en sprogansvarlig pædagog i hver institution, der får til opgave at sprogvurdere alle 3-årige i institutionen. Vurderingen består dels af information til forældrene – herunder indhentning af forældrenes vurdering af barnets sproglige status – og dels af en sprogtest. Testresultatet og forældreinformationerne samles i en sprogprofil, og på baggrund af denne lægges en handleplan/udviklingsplan for det enkelte barn.
2. Der ansættes en konsulent på området, der dels skal stå for den overordnede planlægning af projektet og dels varetage opfølgningen af handleplanerne/udviklingsplanerne for de ca. 20 % af børnene, der statistisk har behov for en fokuseret indsats eller en særlig indsats.

3. Der tilrettelægges en række kursusaktiviteter i forbindelse med projektet.

Udbud

Kursusaktiviteterne vil blive udbudt ved indhentning af tilbud. Introduktionskurserne afvikles i 2007 – grundkurser og opfølgingskurser vil efterfølgende blive udbudt løbende.

Status på indsatsområdet

Indsatsområde: SPORGVURDERING I DAGTILBUD	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ifht. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ifht. økonomi, omfang og indhold?
Der udpeges på hver institution en sprog-ansvarlig pædagog	Opfyldt – alle institutioner har min. én sprogansvarlig – store institutioner flere.	Der er åbnet mulighed for at udpege mere end én sprogansvarlig pr. institution	Nej
Alle 3 årige sprogvurderes	Tilbuddet gives til alle 3-årige – ca. 99% modtager tilbuddet.	Nej	Nej
Der udarbejdes handleplaner for de ca. 20 % af børnene, der skønnes at have behov for indsats	Der er behov for særlig indsats i forhold til ca. 20% af børnene, men fordelingen på "fokuseret indsats" og "særlig indsats" er anderledes end forventet – der er flere børn end forventet med behov for en "særlig indsats".	Der anvendes flere resurser på den børnegruppe, der har behov for den mest vidtgående indsats.	Resurseanvendelsen på "fokuseret indsats" og "særlig indsats" er anderledes end forventet, men samlet set er resurserne uændret.
Kompetenceudvikling gennemføres	Alle planlagte kurser er gennemført	Nej – det har været muligt at tilrettelægge kurser ud fra det aktuelle behov.	Nej
UDBUD			
Kursusaktivitet indhentes ved indhentning af tilbud	Delvis opfyldt.	Ja – nogle kurser har vi selv tilrettelagt og gennemført – uden forudgående udbud.	Nej.

Bemærkninger:

Indsatsen i forhold til børns sprog og sprogudvikling har haft en meget positiv effekt, der har bevirket, at der nu også sættes fokus på børnenes tidlige sprogudvikling, idet alle 2-åriges udviklingstrin nu vurderes via materialet TRAS (=Tidlig Registrering Af Sprogudvikling).

DEN TVÆRGÅENDE BØRNE- OG UNGEINDSATS

GULDBORGSUNDS VISION ER

- At børn skal have sunde og trygge opvækstvilkår
- At familier skal have let adgang til rådgivning
- At det kommunale serviceorgan af borgeren opleves som nærværende og dynamisk

At sikre en tidlig indsats er afhængig af det kommunale systems evne til at opspore børn eller gravide med særlige behov og børn, der har risiko for at udvikle et særligt behov for støtte. Iværksættelsen af den tidlige indsats er blandt andet afhængig af, at forældre har tillid til, at de kan være åbne om de vanskeligheder, de oplever deres børn har. Guldborgsund Kommunes medarbejdere samarbejder på tværs af faggrænser, og et godt samarbejde mellem Guldborgsund Kommunes medarbejdere sikrer også, at der hurtigt tages fat, hvor det er nødvendigt.

For at leve op til målsætningerne lægger Guldborgsund Kommune vægt på den almene forebyggelse og forældrevejledning, og forældre i Guldborgsund Kommune vil opleve at have flere forskellige muligheder for at rekvirere rådgivning - også anonymt.

Konkrete initiativer:

- At sundhedsplejersken hurtigt bliver en kendt person i familien og får etableret et tillidsbaseret forhold.
- Sundhedsplejersken yder ekstra indsats i de familier, hvor der er opstået komplikationer under fødslen og er særlig opmærksom på børn og familier, der risikerer at udvikle et særligt behov for støtte.
- Åben og anonym rådgivning i Støttekorps og PPC
- At der altid i samarbejde med forældrene arbejdes på at finde det bedste skole/pasningstilbud til barnet ud fra en vurdering af barnets behov.
- At forældrene ved forældresamtaler orienteres om barnets udvikling er alderssvarende, og hvis udviklingen ikke er alderssvarende, rådgives forældrene om hvilken hjælp, der kan sættes ind med.
- At eventuelle talevanskeligheder afdækkes tidligt og forældrene vejledes om vigtigheden af bevidst sprogstimulering af talepædagogen og/eller institutionspersonalet.

- At der sættes fokus på de tosprogede børns sproglige udvikling og integration ved en målrettet indsats som koordineres gennem 2-sprogsteamet i samarbejde med familierådgiverne, jobcenteret, sprog- og integrationscenteret og andre relevante samarbejdspartnere.
- At der med forældrenes samtykke sker en videregivelse af viden om barnet mellem dagtilbudene, og at barnets introduktion med nye voksne og nye omgivelser skal være en positiv oplevelse, så barnets overgang fra ét tilbud til et andet bliver så hensigtsmæssig for barnets som muligt.
- At børnene er del af en rummelig folkeskole, hvor problemer søges løst i fællesskab og hvor eleverne, forældrene og de ansatte hver især kender og respekterer hinandens ansvar.
- Der er fastlagt en tværgående mødestruktur som sikrer at en tværfaglig drøftelse altid er mulig og at tværgående indsats koordineres.
- At der arbejdes efter "Guldborgsund Samarbejdsmodel" som sikrer, at der altid er en tværgående koordinator vedr. det enkelte barn/familie – en stafetholder.

Udbud

Den tværgående børne- og ungeindsats overvejes ikke udbudt.

Status på indsatsområdet

Indsatsområde: DEN TVÆRGÅENDE BØRN- OG UNGEINDSATS	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ifht. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ifht. økonomi, omfang og indhold?
Børn og familier med særligt behov for opmærksomhed og støtte opprioriteres af sundhedsplejersker	Sundhedsplejerskerne er et alment tilbud, men medarbejderne prioriterer Børn og familier med særlige behov ved at tilbyde behovsbesøg, der hører ud over det fastlagte antal besøg pr. familie.	Nej	Nej
Åben & anonym rådgivning i støttekorps og PPC	Der er etableret velfungerende 2 rådgivningstilbud, som der er stor søgning til.	Nej	Nej
Fremme af tværgående samarbejde – mødestruktur	I efteråret 2009 introduceres en ny samarbejdsmodel, som skal fremme kontinuitet og sammenhæng i samarbejdet omkring sårbare børn og unge.	Nej	Nej

Bemærkninger:

Der er store forventninger til introduktionen af Guldborgsund Samarbejdsmodel (GUSA) som er en ny og meget struktureret måde, at sørge for sammenhængen mellem de forskellige indsats, når flere faglige aktører er involveret omkring et barn/en familie.

AFLASTNING TIL FAMILIER MED HANDICAPPEDE BØRN OG UNGE

GULDBORGSUNDS VISION ER

At sætte borgeren i centrum afspejles i målet om at møde borgeren i den aktuelle situation og løbende tilpasse vores indsats så den spiller bedst muligt sammen med borgeren aktuelle behov og ressourcer
At være nær og dynamisk handler om at skabe tilgængelighed og rummelighed.

Guldborgsund Kommune har gennem aftalerne med de andre kommuner i Region Sjælland en forsyningsforpligtigelse i forhold til at tilbyde aflastningspladser til handicappede børn og unge. Der er behov for at få udvidet denne aflastningskapacitet.

Tilsvarende er der behov for at udvide aflastningskapaciteten på de sociale institutioner i forhold til aflastning til de af kommunens familier, som har valgt selv at drage omsorg for handicappede voksne familiemedlemmer i eget hjem. Der er tale om familier som yder en massiv indsats 24-timer i døgnet, som har behov for en håndsrækning af kort varighed. Gode aflastningsvilkår vil før eller siden være en forudsætning for, at den handicappede kan bo sammen med sin familie.

De øgede udgifter til aflastningspladser skal holdes op imod, at Guldborgsund Kommune her har pligt til at anvise en permanent bolig efter servicelovens § 108 og afholde udgifter til dette, såfremt familien ikke magter at have det voksne handicappede familiemedlem i eget hjem.

Byrådet vil styrke servicen over for gruppen af hjemmeboende handicappede borgere i alderen 0 - 67 år.

Målet med indsatsen er at:

- Guldborgsund Kommunes tilbud om aflastning modsvarer efterspørgslen.
- At den handicappede borger har mulighed for at vælge mellem at tage ophold i en permanent bolig efter Serviceloven §108 eller bo hos familien med regelmæssige ophold i et aflastningstilbud

Konkrete initiativer

- Der er igangsat en nærmere analyse af de eksisterende tilbud, efterspørgsel og venteliste for at afdække behov samt løsningsmuligheder

Udbud

Det ønskes afprøvet, om private udbydere – eventuelt i et partnerskab med Guldborgsund Kommune kan give kvalitetsmæssigt og økonomisk hensigtsmæssige tilbud om aflastning.

Status på indsatsområdet

Aflastning til familier med handicappede børn og unge	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
Guldborgsund Kommunes tilbud om aflastning modsvarer efterspørgslen.	Der er iværksat tre initiativer på området. Der er nedsat en arbejdsgruppe om aflastningsspørgsmålet. Der er derudover igangsat en analyse af efterspørgslen og en dialog med andre kommuner om modeller for organisering af aflastningsindsatsen.	Nej	Nej
At den handicappede borger har mulighed for at vælge mellem at tage ophold i en permanent bolig efter Serviceloven §108 eller bo hos familien med regelmæssige ophold i et aflastningstilbud	Arbejdet med indsatsområdet tager afsæt i, at den beskrevne valgmulighed skal være til stede. Det er et af elementerne i borgerens eget valg af livsform, som er et af de grundlæggende principper i den politik for Social- og Handicapområdet, der er under udarbejdelse.	Nej	Nej

Bemærkninger:

Som beskrevet i den kommende Rammeaftale for 2010, er der i regi af KKR-netværksgruppen for voksne handicappede og gruppen for sindslidende iværksat et tværkommunalt arbejde med at analysere dimensioneringen af tilbuddene på Social- og Handicapområdet, sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel. Herunder aflastningsområdet.

3. STYRKELSE AF BØRNEKULTUREN

Guldborgsund Kommune har før kommunalreformen huset en lang række børnekulturelle aktiviteter og projekter, der har medvirket til opbygningen af værdifulde erfaringer blandt områdets børnekulturelle aktører; erfaringer i forhold til varetagelsen af en professionel, børnekulturel indsats med bred deltagelse af mange parter og med stor effekt for områdets børn.

Der ligger nu en vigtig opgave i at synliggøre disse erfaringer på tværs af de gamle kommunegrænser og i at revitalisere og videreudvikle børnekulturindsatsen i Guldborgsund Kommune uden at forkaste forgangne tiders værdifuld viden. Udfordringen går dels på at fastholde, dokumentere og evaluere eksisterende børnekulturelle tilbud, dels udbygge og udvikle dem til at matche den nye storkommunes krav og muligheder.

Guldborgsund Kommune har derfor iværksat et langsigtet strategisk udviklingsprojekt kaldet "SUND SANS. Sund børnekulturel udvikling i Guldborgsund Kommune"

Et børnekulturelt projekt og modelforsøg om

- kulturens rolle i børns sundhed, udvikling og læring
- sund og bæredygtig børnekulturel udvikling
- børns sanser og sans for kunst og kultur

Som led i Sund Sans-projektet har Guldborgsund Kommune indgået et tværkommunalt samarbejde med Lolland Kommune om en række delprojekter under overskriften "Sund Sans over Sundet", et samarbejde der skal udvikle, synliggøre og styrke børne- og ungekulturen og den kulturelle formidling på Lolland-Falster.

Desuden har Guldborgsund Kommune som led i Sund Sans-projektet indgået samarbejde med Børnekulturens Netværk om afholdelse af delprojekter under modelforsøget "Børnekultur i kommunen - nye veje og metoder i arbejdet med børn, kultur og fritid". Børnekulturens Netværk er kulturministerens og Kulturministeriets rådgivende organ for børnekultur. Netværket består af Biblioteksstyrelsen, Det Danske Filminstitut, Kulturarvsstyrelsen og Kunststyrelsen samt Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

PROJEKT SUND SANS

GULDBORGSUNDS VISION ER

At sætte børn og unge i centrum af udviklingen og markere Guldborgsund Kommune som et attraktivt sted for børn og unge
 At alle børn og unge møder kunsten og kulturen på et så kvalificeret grundlag som muligt og alle kunstarter og kulturgenrer inddrages

Projekt "Sund Sans" bygger på den grundlæggende antagelse, at kunsten og kulturen spiller en vigtig rolle for børns sundhed, trivsel og udvikling. Projektet skal være med til at sikre en kvalitetsudvikling af børnekulturindsatserne i børne- og kulturinstitutioner i Guldborgsund Kommune, så alle børn og unge møder kultur og kunst på et kvalificeret og højt niveau.

Projekt *Sund Sans* omfatter seks indsatsområder:

1. **Børnekulturelle projekter** i enkeltinstitutioner og tværgående tema-projekter mellem flere institutioner (børne- og kulturinstitutioner), såvel lokale/regionale projekter som (inter)nationale projekter
2. **Kompetenceudvikling af kommunens professionelle voksne** i børne- og kulturinstitutioner til rollen som børnekulturformidlere og børnekultur-ambassadører
3. **Vidensindsamling og –spredning**, herunder forskning i, dokumentation og evaluering af den børnekulturelle indsats samt formidling af denne viden lokalt/regionalt og (inter)nationalt
4. **Opbygning og facilitering af netværk**, faglige og tværfaglige, lokalt/regionalt, og (inter)nationalt
5. **Synliggørelse** af børnekulturtilbudene gennem events og markedsføring
6. **Politisk og strategisk prioritering** af børnekulturen

Der vil indenfor disse seks indsatsområder blive opsat en række mål, der skal nås gennem realisering af en række delprojekter indenfor indsatsområderne. Ved opstarten af delprojekterne i "Sund Sans", vil de konkrete mål blive specificeret i samarbejde med tovholderne på de enkelte delprojekter. Denne fremgangsmåde er valgt af hensyn til at skabe bredt ejerskab til projektet og processen blandt deltagerne, og for at sikre klare, fælles mål forud for projektstart.

Under de seks indsatsområder iværksættes i første omgang en række udvalgte delprojekter:

1. **Børnekulturelle projekter:**
  - a. Udvikling af tværfaglig skoletjeneste på Fuglsang Kunstmuseum vedr. musik og billedkunst, et samarbejde mellem Fuglsang Kunstmuseum, Storstrøms Kammerensemble og Skoletjenesten på Sjælland. Senere til udbredelse blandt flere kulturaktører/-institutioner. Projektet fokuserer på børns møde med kunst og kultur i de kulturelle rum.
  - b. Udvikling af koncept for et mobilt, tværfagligt "Sund Sans" formidlingstilbud om krop, kunst og kultur, der sender kunst og kultur ud i børnenes institutioner som kulturelle vitaminer, en kunstnerisk/kulturel "grøntsagskasse". Projektet søger at involvere områdets kulturinstitutioner, som børnekulturhuset Kulturmejeriet, Guldborgsund Museum, Guldborgsund Bibliotekerne, Guldborgsund Musikskole og Egnsteatret Masken. Senere til udbredelse blandt flere kulturaktører/-institutioner. Projektet fokuserer på børns møde med kunst og kultur i de institutionelle rum.

2. **Kompetenceudvikling af kommunens professionelle voksne:**
  - a. "Kompetent Kulturformidling: uddannelse><praktik": Særlige praktikforløb for studerende på grunduddannelsen på CVU Syd, pædagog- og lærerseminariet, der kobler sig til udfoldelsen af børnekulturelle projekter i børnenes institutioner.
  - b. "Kompetent Kulturformidling: teori><praksis" - kompetenceudvikling og efteruddannelse af først kulturaktører, siden lærere og pædagoger på Lolland-Falster (de "professionelle voksne") til at varetage rollen som kulturformidlere.
3. **Vidensindsamling og -spredning**
  - a. Lokalt forankret vidensdeling vedrørende projekt Sund Sans på lokalt/regionalt niveau i samarbejde med områdets vidensinstitutioner.
  - b. Nationalt forankret vidensdeling vedrørende børnekultur og projekt "Sund Sans" på (inter)nationalt niveau i samarbejde med modelforsøget under Børnekulturens Netværk.
4. **Opbygning og facilitering af netværk:**
  - a. "Faglige børnekulturelle forbindelser". Opbygning og facilitering af børnekulturelt læringsnetværk for professionelle voksne på tværs af geografiske og faglige grænser. Regionalt børnekulturnetværk mellem udkantsområder, på Lolland-Falster og med andre kommuner i Region Sjælland.
  - b. (Inter)nationalt netværk via Børnekulturens Netværk
5. **Synliggørelse gennem events og markedsføring:**
  - a. "Øjenåbner"/kunst i børnehøjde. Kunstformidlingsforløb for, af og med børn i samarbejde med Billedskoler og kunstnere. Udvikling af et unikt og højprofileret børnekulturelt arrangements-/event-koncept på Lolland-Falster. Projektet fokuserer på kvalitetsudvikling og synliggørelse af børns møde med kunst og kultur i det offentlige rum og markedsrummet, den æstetiske erfaring og den kulturhistoriske forståelse. Projektet er kunstnerisk og kulturelt funderet, men vil medføre samarbejde med aktører fra erhvervsmæssige kompetenceklynger på Lolland-Falster indenfor f.eks., landbrug, miljø, energi og affaldshåndtering. Til kunstneriske forløb med skolebørn ansættes kunstnere under huskunstnerordningen.
  - b. "Se os!" Et innovativt formidlingsprojekt, hvor målet er at skabe et interaktivt site for børn og unge om kunst og kultur og afprøve kommunikationsmetoder, der går via børn og unges foretrukne medier – mobiltelefoner, podcasts etc. Udvikling af koncept for markedsføring af og information om børne- og ungekultur på Lolland-Falster. Projektet sigter mod at bruge de medier og den teknologi, som børn og unge vokser op med, til formidling af børnekulturen på Lolland-Falster.
6. **Politisk og strategisk prioritering af børnekulturen**
  - a. Udarbejdelse, vedtagelse og implementering af en særskilt børnekulturpolitik med afsæt i "Sund Sans"-projektet.
  - b. Indarbejdelse af den børnekulturelle indsats i kommuneplan(strategi) og prioriterede udviklingsstrategier i kommunen/regionen.

Delprojekt 1a og 1b indgår i modelforsøget "Børnekultur i kommunen" i samarbejde med Børnekulturens Netværk.

Delprojekterne 2a, 2b, 4a, 5a og 5b indgår i det tværkommunale samarbejdsprojekt "Sund Sans over Sundet" i samarbejde med Lolland Kommune.

Udbud

Det er ikke aktuelt at udbyde området eller dele heraf. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at Kommunen i vidt omfang benytter sig af eksterne kulturaktører i projektet.

Status på indsatsområdet

Indsatsområde: PROJEKT SUND SANS	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ifht. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ifht. økonomi, omfang og indhold?
Kompetenceudvikling af kulturformidlere (lærere, kulturaktører, pædagoger)	<p>I forbindelse med Sund Sans over Sundet 2009s "Øjenåbner 2009", hvor der er fokus på den mundtlige fortælling, har alle skoler på Lolland og Falster fået tilbud om Lærerworkshopen "Smid bogen over skulderen" v/ historiefortælleren Steiner. 24 skoler har ønsket at modtage tilbuddet og der afvikles workshops i uge 46, 48, 50, 2, 4 og 6.</p> <p>Udover lærerworkshops indeholder "Øjenåbner 2009" projektet "fortællerangreb", hvor alle klasser på 30 skoler en dag i løbet af efteråret bliver "angrebet" af fortællinger en hel skoledag. Projektet løber af stablen i uge 34, 36, 38, 39, 41, og 44.</p> <p>Kompetenceudviklingsforløbet ligger i projektets fase 2 i Sund Sans over Sundet regi, hvor Guldborgsund og Lolland Kommuner samarbejder. Projektets fase 2 er i udviklingsfasen med fokus på kompetenceudviklingsforløb for unge kulturudøvere, da Sund Sans over Sundet projektets fokus er kultur og kunst for, af og med børn og unge på Lolland-Falster.</p>	Nej	Nej
Afholdelse af kulturformidlingsforløb med børn i samarbejde med Land Art	<p>I 2008 afviklede vi i Sund Sans over Sundet regi, i samarbejde med kunstnere fra billedskolen på Lolland og Kulturmejeriet på Falster, projektet "Øjenåbner 2008 - land art i børnehøjde".</p> <p>18 klasser fra 15 skoler på Lolland og Falster, i alt 379 elever på 4.-6. klasses trin deltog i projektet. Temaet for projektet var "livet" og bestod af tre trin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kunstnerne, der afholdt workshops i skoven, besøgte klasserne på skolerne, hvor de introducerede kunsten Land Art. 2. Klasserne arbejdede med Land Art i skovene ved Frilandsmuseet i Maribo og i Sønder Kohave skov ved Nykøbing. 3. Klasserne fik formidlet den professionelle Land Art on location v/ kunstner Kis Nellemann. 	Nej	Nej
Virtuelt formidlingsprojekt for, af og med børn og unge	<p>Projektet er i gang. Unge fra Lolland og Falster har i samarbejde med procesfolk og IT-udvikler udviklet et nyt koncept/produkt for formidling via nettet til unge. De unge har deltaget i hele processen. Projektet går ind i fase 2 i efteråret 2009, hvor projektet skal produceres og sættes i drift. Kræver yderligere fundraising.</p>	Nej	Nej

Opbygning af et børnekulturelt læringsnetværk på Lolland-Falster, der årligt udveksler erfaring og inspiration på tværs af kommunegrænser	Resultatkravet i 2008 var at afholde en konference for kulturaktører i vores region. Pga. manglende tilslutning blev konferencen aflyst. I stedet konverterede vi konferencen til "Øjenåbnerekspressen", hvor kunstnerne fra Land Art projektet tager ud til vores aftalekommuner og afholder Land Art forløb for børn i aftalekommunerne i 2009 for at dele vores erfaringer og formidle det unikke koncept, der er udviklet gennem projektet i 2008. Vordingborg kommune har taget imod tilbuddet og får besøg af "Øjenåbnerekspressen" i uge 38 2009.	Nej	Nej
---	--	-----	-----

4. GULDBORGSUND SOM ATTRAKTIV KOMMUNE FOR BOSÆTNING, TURISME OG ERHVERV

Et mangfoldigt kulturliv er vigtige faktorer for mange borgere og virksomheder, når de vælger, hvor de vil slå sig ned – og er dermed et vigtigt konkurrenceparametre for tiltrækning af arbejdskraft, erhvervsinvesteringer og turister. Dette skal balancere mellem på den ene side at udnytte naturen og dens ressourcer til både rekreative og produktionsmæssige formål og på den anden side forhindre nedbrydning af natur. Også faktorer som infrastruktur, uddannelse, arbejds- og fritidsliv, udbud af erhvervs- og boligarealer, miljø samt kommunens og de lokale aktørers evne til at sammenspile om at udnytte de givne udviklingspotentialer spiller en rolle.

Følgende strategiske indsatsområder skal sikre ovenstående:

- Udpegning af boligområder til mere frie boligformer
- Naturformidling
- Udbygning af stier og rutesystemer
- Trafik- og miljøhandleplan
- Tiltrækning af ressourcer stærke borgere, børnefamilier og den arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger
- Tiltrækning af særlige virksomhedstyper, som understøttes i Kommunens udlæg af erhvervsarealer
- Understøtning af private og offentlige virksomheders innovation og iværksætterier
- Nye tiltag i turisme og mere udvikling inden for oplevelsessektoren

Der gøres opmærksom på at disse strategiske indsatsområder også optræder i Kommuneplanstrategien.

KOMMUNEN SOM GRØN OG ATTRAKTIV

GULDBORGSUNDS VISION ER

At borgerne oplever kommunen som et grønt og attraktivt sted at bo og leve,
At turisterne bliver gode ambassadører for vores egn
At trafikanterne føler sig trygge samtidigt med, at trafikken afvikles glidende

Guldborgsund Kommunes beliggenhed midt i naturen, tæt på København og ved indgangen til det øvrige Europa gør, at kommunen vil satse på udvikling af såvel de traditionelle erhverv som turismen samtidig med, at det bliver et endnu mere attraktivt område for såvel nuværende som kommende borgere at bo i.

Målene med indsatserne er:

- **Naturformidling**; vi vil fremme forståelsen for naturen og dens mekanismer, så borgerne og turisterne kan bruge naturen på den bedste og mest skånsomme måde uden at nedslide den.
- **Udbygning af stier og rutesystemer**; vi vil sikre borgerne og turisterne adgang til naturoplevelser i hele kommunen. Vi vil etablere støttepunkter, der både skal være med til at beskytte naturen og gøre det mere behageligt for den besøgende.
- **Områder til mere frie boligformer**; vi vil skabe mangfoldige og eksklusive parcelhuskvarterer med god arkitektur i det åbne landskab i tæt kontakt med naturen.
- **Trafikhandlingsplan**; vi vil sikre, at alle trafikanter kan færdes sikkert i trafikken samtidigt med at trafikken kan afvikles forsvarligt. Vi vil endvidere sikre, at en forsvarlig trafikafvikling indgår som en naturlig komponent i alle byudvidelsesprojekter og være opmærksomme på konsekvenserne af disse projekter ikke kun i bebyggelsens nærområde, men også for belastningen af trafikveje længere ude i periferien.

Konkrete initiativer:

Naturformidling

- Etablere en naturformidling og naturvejledning med bl.a. guidede grønne ture.
- Etablere et naturcenter, der bl.a. bliver udgangspunkt for naturformidling

Udbygning af stier og rutesystemer

- Udbygge de eksisterende stisystemer til forskellige formål (gang, løb, cykling, ridning) i de naturområder, der er egnede til færdsel.
- Opsætte informationstavler, der fortæller om naturen og dens egenart.
- Opsætte bænke, borde og etablere toiletter passende steder på ruterne.

Områder med mere frie boligformer

- Udlægge boligområder med få konkrete krav – f.eks. god arkitektur og godkendelse af det enkelte skitseprojekt.

Trafikhandlingsplan

- Sammenskrive eksisterende trafikhandlingsplaner / trafikikkerhedsplaner for de gamle Nykøbing, Nørre Alslev og Saksøbing Kommuner.

Udbud

Kommunen vil ikke på nuværende tidspunkt benytte sig af egentlige udbud vedrørende naturformidling.

Kommunen overvejer at udbyde opgaven med at udarbejde forslag til en stiplan i 2008. Omfanget af nyetablering af stier kendes ikke på nuværende tidspunkt, så det vides ikke om det vil blive udbudt.

Kommunen overvejer at udbyde opgaven med at lave forslag til en lokalplan med mere frie boligformer.

Kommunen benytter sig allerede af rådgivere indenfor området trafikplanlægning og agter fortsat at gøre det fremover; hidtil har det været udbredt praksis, at man har udvalgt en enkelt rådgiver, som man har vurderet, ville være den bedst kvalificerede til en given opgave, men man vil fremover være opmærksom på, at ikke kun entreprenørarbejder, men også rådgivningsopgaver bør overvejes sendt i udbud.

Status på indsatsområdet

Kommunen som grøn og attraktiv	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
Naturformidling ; vi vil fremme forståelsen for naturen og dens mekanismer, så borgerne og turisterne kan bruge naturen på den bedste og mest skånsomme måde uden at nedslide den.	Naturformidler ansat pr. 1.3.2009 Katalog "Rundt i Guldbrogsund" med oversigt over guidede ture i sommeren 2009 er udgivet ultimo juni, tilgængelig på borgerservicecentre, biblioteker, turistkontorer mv samt på kommunens hjemmeside. Naturformidleren arrangerer ture fordelt over hele kommunen hele sommeren. Der udgives også et katalog over ture i efterår/vinterperioden.	Nej.	Nej.
Udbygning af stier og rutesystemer ; vi vil sikre borgerne og turisterne adgang til	Kortlægningen af eksisterende stiforbindelser er påbegyndt og det er højt prioriteret i forslaget til Kommuneplan 2009 -2021. Afmærkningen af	Udbygning af stisystemer vil strække sig over flere år, og det vil være nødvendigt at tilføre opgaven ekstra ressourcer, hvis	Se bemærkningen ved siden af.

<p>naturoplevelser i hele kommunen.</p> <p>Vi vil etablere støttepunkter, der både skal være med til at beskytte naturen og gøre det mere behageligt for den besøgende.</p>	<p>eksisterende stisystemer ajourføres løbende og vedligeholdelsen af de eksisterende 4 store stisystemer (Falster Rundt, Sundruten, Paradisruten og Motionsslagen) er opprioriteret.</p> <p>Der er indgået kontrakt med staten om leje af Virkethus, som skal fungere som et Grønt Forsamlingshus.</p> <p>Virkethus vil blive støttepunkt for mange aktiviteter på både natur- og sundhedsområdet i de kommende år.</p>	<p>stisystemerne skal udbygges væsentligt, hvilket er fremlagt i forbindelse med oplægget til budgetlægning for de kommende år.</p>	
<p>Områder til mere frie boligformer; vi vil skabe mangfoldige og eksklusive parcelhuskvarterer med god arkitektur i det åbne landskab i tæt kontakt med naturen.</p>	<p>Der har ikke været lokalplanområder hvor den tænkte ide, at udlægge boligområder med få konkrete krav – f.eks. god arkitektur og godkendelse af det enkelte skitseprojekt, har været mulig.</p> <p>Det eneste område der har kunnet komme på tale "Stubbekøbing Vest" er udlagt til grønt byudviklingsområde med 0-energi og passivhuse, som en del af kommunens Agenda 21 politik. For at opnå de ønskede mål her er det nødvendigt med en stram og styrende lokalplan.</p> <p>Byggemyndigheden har påpeget at de på grund af stort arbejdspress vil have svært ved at afsætte de nødvendige ressourcer som en vurdering af de enkelte projekter kræver. Randers kommune som har afprøvet modellen har brugt rigtig mange timer i sagsbehandling.</p>	<p>En realisering af servicestrategien vil kræve at der kommer et lokalplanområde der vil være egnet. Samtidig vil det også betyde at der skal bruges ekstra ressourcer i Byggemyndigheden</p>	

KOMMUNEN SOM ATTRAKTIVT STED FOR BOSÆTNING, ERHVERVSLIV OG TURISTER

GULDBORGSUNDS VISION ER

At vi med en fremsynet og aktiv erhvervsstrategi og en klar miljøprofil vil sikre en god sammenhæng mellem turismen og de øvrige erhverv i Kommunen

At vi tilbyder en hurtig, kompetent og effektiv sagsbehandling, hvor vi også byder iværksættere velkommen.

At vi udnytter vores centrale placering i forhold til København og resten af Europa og arbejder aktivt for en endnu bedre infrastruktur, også på IT-området.

At vi sikrer Guldborgsund Kommune som et vækstområde, hvor eksisterende virksomheder kan udvikle sig og nye virksomheder placere sig strategisk fordelagtigt.

At vi anerkender turismen som et af de væsentligste erhverv i en kommune med store herlighedsværdier.

At vi bakker op om turisterhvervet bl.a. gennem indsatsen for en bedre infrastruktur og ved at give turisterne mulighed for at bruge vores kultur- og fritidstilbud

Erhverv, turisme & bosætning er centrale indsatsområder i Kommunens vision "Nær og Dynamisk". Den erhvervspolitiske indsats er et centralt element for at sikre den økonomiske bæredygtighed i Kommunen. Kommunen er den offentlige myndighed, der hyppigst er i kontakt med både erhvervslivet og arbejdskraften og vi er derfor en vigtig erhvervspolitisk aktør. Mange af virksomhedernes nære vækst- og udviklingsbetingelser er Kommunens ansvarsområder fx er miljø, planlægning, uddannelser, skoler, kultur og fritid forhold, som er af stor betydning for erhvervsklimaet. Turisme er et betydningsfuldt erhverv i Guldborgsund Kommune, hvor mange arbejdspladser enten direkte eller indirekte er afhængig af en gunstig udvikling indenfor turismen. En aktiv bosætningsstrategi er vigtig for at sikre den arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger. Udvikling indenfor erhverv, turisme og bosætning er med til at sikre et godt beskatningsgrundlag, der bidrager til finansieringen af de kommunale kerneydelser.

Målene er:

- At vi fremmer bosætning i Guldborgsund Kommune ved at tiltrække ressourcestærke borgere, børnefamilier og den arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger
- At vi forbedrer de eksisterende rammevilkår for erhvervslivet samt tiltrækker flere vækstvirksomheder, som understøttes i Kommunens udlæg af erhvervsarealer
- At vi fremmer og videreudvikler rammerne for turisme- og oplevelsesøkonomien.
- At vi tiltrækker og fremmer anvendelsen af EU-midler til medfinansiering af udviklingsinitiativer.
- At vi arbejder aktivt på at høste de bosætnings-, erhvervs-, turisme- og uddannelsesmæssige fordele, der opstår forud, under og efter etableringen af den faste Femern Bælt forbindelse.
- At vi bringer ny viden og inspiration til Guldborgsund Kommune, der kan være med til at bringe os i den ønskede retning.

Konkrete initiativer:

- Formulering af en målrettet og proaktiv bosætningsstrategi
- Synliggørelse af eksisterende kvaliteter i kommunen, f.eks. på hjemmesider, i brochurer, ved messer osv.
- Understøtter udvikling af spændende boligformer og – miljøer, f.eks. en "tilflytterlandsby" eller tiltag som Slotsbryggen, Nordbyen eller Saksøbing Havn.
- Udarbejder analyse af forskellige virksomhedstypers lokaliseringsbehov
- Arbejder målrettet med at fremme innovation og iværksætteri og tiltrække vækstvirksomheder til Guldborgsund Kommune og/eller fremme væksten i eksisterende virksomheder i kommunen i samarbejde med Erhvervsråd Lolland-Falster og Væksthus Sjælland m.fl.
- Arbejder for at skabe rammerne for etablering af landskabeligt smukke erhvervsarealer langs motorvejen.
- Har særligt fokus på udvalgte virksomhedstyper/brancher – IT-iværksættere, transport og logistik, økologi og fødevarer, energi og miljø (grøn energi) og oplevelseserhvervene.
- Understøtter udviklingen og udbygningen af Orehoved Havn som central industrihavn i Guldborgsund Kommune.
- Har kvalitet i indsatsen for den lille, "almindelige" virksomhed (SMV'en), som fortsat karakteriserer Guldborgsund Kommune.
- Laver klare snitfalder for hensigtsmæssig varetagelse af erhvervsservice i kommunen mellem Guldborgsund Kommune, Erhvervsråd Lolland-Falster og Væksthus Sjælland.
- Etablerer og udvikler én indgang for virksomhederne til Guldborgsund Kommune – hurtig og effektiv sagsbehandling.
- Initierer Guldborgsund Turistråd som aktør for sikring og udvikling af øget sammenhæng mellem sejler- og indlandsturisme og som forum for udvikling af oplevelsessektoren/erhvervene i Guldborgsund Kommune.
- Fremmer de meget vigtige indsatsområder og mål vedr. turister, borgere, organisation, konferencefunktion og modtageapparat, markedsføring, salg og gensalg samt kommunikation, som Byrådet har vedtaget med beslutningen om etablering af Guldborgsund Turistråd.
- Igangsætter initiativer, der kan styrke købstadsturismen.
- Tilvejebringer minimum yderligere en større turistattraktion i kommunen.
- Forbedrer mulighederne for udvikling og udnyttelse af fritidsaktiviteter som f.eks. lystfiskeri m.v. i en erhvervs- og turismemæssig sammenhæng.

- Forbedrer faciliteter for turister i Gedser og øger markedsføringen af områdets unikke karakter som Danmarks sydspids som følge af forskningsprojektet vedr. Gedser og som en del af Helhedsplan for Gedser-området.
- Rådgiver og bistår både offentlige og private aktører fra med henblik på at identificere netværk og formulere initiativer, der søges medfinansiering til fra EU-programmer.
- Koordinerer Femern Bælt indsatsen med andre aktører og relevante fora som f.eks. Femern Bælt Forum, og iværksætter initiativer, dvs. politisk virksomhed/påvirkningsarbejde, planlægningsarbejde, investeringer, tilvejebringelse af arbejdskraft m.v. samt markedsførings- og informationsaktiviteter.
- Deltager i strategisk vigtige vidensnetværk, som kan være med til at bringe Guldborgsund Kommune i retning af den ønskede udvikling

Udbud

Det er ikke aktuelt at udbyde området eller dele heraf. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at Kommunen i vidt omfang benytter sig af eksterne operatører på området. Således udlægges turismeopgaven fra 2008 i vidt omfang til den erhvervsdrivende fond Guldborgsund Turistråd, hvor der indgås kontrakt mellem Kommunen om hvilke ydelser, der skal leveres for det kommunale tilskud. Erhvervsservicen er i vidt omfang udlagt til Erhvervsråd Lolland-Falster, hvor der er indgået kontrakt mellem Kommunen og Erhvervsrådet for, hvilke ydelser der skal leveres for det kommunale tilskud. Erhvervsrådet udfører erhvervsserviceopgaven i samarbejde med Væksthus Sjælland og deres samarbejde er beskrevet i kontrakt mellem Erhvervsråd Lolland-Falster og Væksthus Sjælland.

Status på indsatsområdet

Kommunen som attraktivt sted for bosætning, erhverv og turister	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
<p>At vi fremmer bosætning i Guldborgsund Kommune ved at tiltrække ressourcestærke borgere, børnefamilier og den arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger</p>	<p>Der er udviklet og implementeret tilflytterservicen "Fremtiden er her" med mulighed for personlig vejledning, tilflytterbrochurer, Guldpass med gratis aktiviteter til tilflyttere og tilflytterfilm og øvrig målrettet information på Kommunens hjemmeside.</p> <p>"Stubbekøbing Vest" er udlagt til grønt byudviklingsområde med 0-energi og passivhuse.</p> <p>Kommunen har deltaget i en image- og kendskabsanalyse, der er en del af en samlet undersøgelse af alle kommunerne i Region Sjælland. Denne viste, at kendskabet til Guldborgsund er meget lille og meget uklart.</p> <p>Der er udarbejdet analyse af hvordan udenlandsk arbejdskraft kan tiltrækkes og fastholdes til landsdelen, herunder med en lang række forslag til konkrete initiativer. På baggrund heraf er der foreløbigt udarbejdet hjemmesidemateriale på engelsk, tysk og polsk rettet mod udenlandsk arbejdskraft</p>	<p>Nej</p>	<p>Nej</p>

	<p>og udenlandske tilflyttere.</p> <p>Der er ved at blive udviklet en brandingstrategi, hvori bosætning integreres som et særskilt fokusområde.</p> <p>Kommunen indgår i samarbejde med Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) om et forskningsprojekt om afdækning af hvilke kvaliteter tilflyttere lægger vægt på i valget af bosætningssted og hvad der virker, når en kommune forsøger at tiltrække tilflyttere.</p>		
<p>At vi forbedrer de eksisterende rammevilkår for erhvervslivet samt tiltrækker flere vækstvirksomheder, som understøttes i Kommunens udlæg af erhvervsarealer</p>	<p>I forslaget til kommuneplan er der lagt op til, at der udlægges landskabeligt smukke erhvervsarealer langs motorvejen.</p> <p>Der er gennemført en analyse af virksomheders lokaliseringsbehov med fokus på lokalisering af virksomheder langs motorvejene og strategiske anbefalinger og initiativforslag, herunder perspektiverne for Femern forbindelsen.</p> <p>1 indgang for virksomhederne til kommunen er etableret og implementeret.</p> <p>Der er påvist et erhvervsmæssigt potentiale i at udvikle aktiviteter for mikrovirksomheder i Kommunen. Der arbejdes fortsat på udvikling af konkrete initiativer i tilknytninger hertil, herunder er der gennemført konference for mikrovirksomhederne.</p> <p>Store dele af Kommunens øvrige erhvervsmæssige indsats er udlagt til Erhvervsråd Lolland-Falster og Væksthus Sjælland.</p> <p>Kommunerne i Region Sjælland har sammen iværksat initiativet "Fremtidens erhvervsservice", hvor der bl.a. er fokus på etablering af klare snitflader mellem kommunerne, lokale erhvervsråd og Væksthus Sjælland.</p> <p>Kommunen har særligt fokus på transport- og logistik området. Herunder har Kommunen bidraget til facilitering af proces omkring etablering af en sikker rastestedsplads i Kommunen.</p>	<p>Kommunen har foreløbigt ikke iværksat særlige aktiviteter til at en særlig erhvervsrettet fokus på IT-iværksættere, økologi og fødevarer, energi og miljø (grøn energi), oplevelseserhvervene og udvikling og udbygning af Orehoved Havn som central industrihavn i Guldborgsund Kommune.</p>	<p>Foreløbigt ingen.</p>
<p>At vi fremmer og videreudvikler rammerne for turisme- og oplevelsesøkonomien.</p>	<p>Turismeopgaven er fra 2008 i vidt omfang udlagt til den erhvervsdrivende fond Visit Guldborgsund, hvor der er indgået kontrakt mellem Kommunen og fonden om hvilke ydelser, der skal leveres for det kommunale tilskud.</p> <p>Kommunen deltager i og/eller medfinansierer udviklingsprojekter, der bidrager til fremme af sejlereturisme, købstadsturisme og profilering af området.</p> <p>På privat initiativ er der p.t. ved at blive forberedt etablering af en ny stor</p>	<p>Gedser indsatsen er blevet mere omfattende end forventet, idet det er lykkedes at tilvejebringe en udstrakt grad af ekstern finansiering i forhold til igangværende områdefornyelse samt en række erhvervs- og turisme initiativer.</p>	

	<p>turistattraktion i form af et Krokodille Zoo ved Marielyst.</p> <p>I forhold til Gedser indsatsen har Kommunen i – i samarbejde med bl.a Syddansk Universitet – gennemført et erhvervsforsøgsprojekt vedr. Gedser.</p> <p>Den planlagte helhedsplan for Gedser forventes færdiggjort til oktober 2010.</p>		
<p>At vi tiltrækker og fremmer anvendelsen af EU-midler til medfinansiering af udviklingsinitiativer.</p>	<p>Kommunen har etableret en EU-Koordinator funktion til at rådgive og bistå både offentlige og private aktører med henblik på at identificere netværk og formulere initiativer, der kan søge medfinansiering fra EU-programmer.</p> <p>EU har medfinansieret projektet "tværkommunal netværksdannelse og projektudvikling", hvorunder der bl.a. blev identificeret et erhvervspolitisk potentiale i Kommunen for udvikling af mikrovidensservice.</p> <p>EU-programmerne medfinansierer igangværende udviklingsinitiativer til fremme af sejlereturisme, Gedser-indsatsen, købstadsturisme i Kommunens 4 købstæder og profilering af områdets turismemæssige kvaliteter.</p> <p>Kommunen bidrager – sammen med øvrige kommuner og Region Sjælland – til det fælles Bruxelles kontor.</p>	Nej	Nej
<p>At vi arbejder aktivt på at høste de bosætnings-, erhvervs-, turisme- og uddannelsesmæssige fordele, der opstår forud, under og efter etableringen af den faste Femern Bælt forbindelse.</p>	<p>Kommunen er repræsenteret i bestyrelsen og flere fokusgrupper i Femern Belt Development, der skal sikre de størst mulige bosætnings-, erhvervs-, turisme- og uddannelsesmæssig effekt af Femern forbindelsen.</p>	<p>Guldborgsund Kommune er ved at udarbejde strategi for Femern Bælt indsatsen</p>	<p>Foreløbigt ingen.</p>
<p>At vi bringer ny viden og inspiration til Guldborgsund Kommune, der kan være med til at bringe os i den ønskede retning.</p>	<p>Projektet "tværkommunal netværksdannelse og projektudvikling" er gennemført</p> <p>Derudover prioriteres kommunal deltagelse i relevante regionale netværk på erhvervs og turismeområdet, herunder erhvervsnetværket N17 under K-17.</p>	Nej	Nej

5. HELHEDSORIENTERET STYRKELSE AF UDDANNELSES- OG ARBEJDSMARKEDSOMRÅDET

Guldborgsund Kommune varetager en række funktioner af betydning for det lokale arbejdsmarked samt det uddannelsespolitiske område. Det drejer sig på den ene side om servicering af de lokale virksomheder i forhold til kortlægning af de lokale arbejdsmarkeder f.eks. flaskehalse, arbejdskraftbehov, formidling af kvalificeret ledig arbejdskraft. På den anden side har kommunen ansvar for aktivering af kontanthjælpsmodtagere, revalidering af personer med begrænset arbejdsevne samt arbejdsfastholdelse gennem rådgivning og økonomisk støtte. Endelig har kommunen også et ansvar for at skabe rummelige bo- og beskæftigelsestilbud, så borgere med helt særlige behov kan tage del i et aktivt arbejdsliv.

På det uddannelsespolitiske område er kommunens rolle uddannelsesmyndighed i forhold til folkeskoleområdet, erhvervsgrunduddannelse og fri ungdomsuddannelser. Kommunen spiller tillige en rolle i forhold til opkvalificering af den lokale arbejdsstyrke via deltagelse i diverse bestyrelser, hvor kommunen ikke har nogen direkte myndighed, men er talerør for lokalpolitiske ønsker og ambitioner inden for uddannelsesområdet

Guldborgsund Kommune spiller således en væsentlig rolle i forhold til at skabe gode rammebetingelser inden for arbejdsmarkedsområdet i samspil med de lokale aktører.

Følgende strategiske indsatsområder skal sikre ovenstående:

- Sikre udbud af lange og mellemlange uddannelser i Kommunen
- Flere unge skal have en ungdomsuddannelse
- Antallet af sygedagpengesager skal nedbringes
- Integration skal ske i et helhedsperspektiv
- Kommunale beskæftigelsesprojekter mv. skal kvalificeres
- Etablering af tilbud til fysisk handicappede i forhold til bo-, beskæftigelses- og udviklingsområdet
- Etablering af tilbud til senhjerneskedede i forhold til bo-, beskæftigelses- og udviklingsområdet

SAMMENHÆNGENDE STYRKELSE AF UDDANNELSES- OG ARBEJDSMARKEDSOMRÅDET

GULDBORGSUNDS VISION ER

- At tiltrække nye og fastholde eksisterende uddannelser, også videregående uddannelser på et højt niveau
- At have fokus på livslang læring og derfor satse på uddannelse og efteruddannelse af voksne
- At medvirke til at sikre en stabil og veluddannet arbejdskraft
- At medvirke til at sikre, at virksomhederne kan rekruttere relevant arbejdskraft

For at sikre en god erhvervsudvikling i Guldborgsund Kommune er det væsentligt, at virksomhederne i området kan rekruttere den ønskede arbejdskraft. Det forudsætter for det første, at arbejdsstyrken er tilstrækkelig stor. Arbejdsstyrken kan bl.a. udvides gennem en reduktion i antal sygedagpengemodtagere, og ved at personer med anden etnisk baggrund i højere grad indgår i arbejdsstyrken.

Desuden afhænger virksomhedernes muligheder for at rekruttere den ønskede arbejdskraft af, at arbejdsstyrken er tilstrækkeligt uddannet.

Målet er:

- At sikre udbud af lange og mellemlange uddannelser i kommunen
- At flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse
- At antal sygedagpengemodtagere reduceret
- At integrationsindsatsen sker i en helhedsperspektiv
- At kommunale beskæftigelsesprojekter mv. kvalificeres

Konkrete initiativer:

- Der skal etableres et uddannelsesråd i Guldborgsund Kommune, der kan understøtte samspillet mellem uddannelsesinstitutionerne, private virksomheder og den offentlige sektor i kommunen, og som f.eks. kan have fokus på at flere bogligt svage unge gennemfører en ungdomsuddannelse

- Kommunen vil bidrage til at fremme Guldborgsund Kommune som "uddannelseskommunen", f.eks. via gode bo-muligheder for unge, et attraktivt uddannelsesmiljø og et alsidigt kultur- og fritidsmiljø
- Jobcentret beskæftigelsesindsats, herunder AM-Projekts aktiveringsforløb, skal i højere grad motivere unge kontanthjælpsmodtagere uden uddannelse til at påbegynde uddannelse – især inden for gode beskæftigelsesområder. Desuden skal jobcentret i højere grad anvende mentorordningen til at fastholde unge i uddannelse
- Arbejdspladsen skal inddrages i opfølgningen over for sygedagpengemodtagere, især ved længerevarende sygdomsforløb, så delvis raskmelding i højere grad bliver et alternativ til fuldtidssygemelding
- Der skal ske en særlig indsats over for personer, der har været sygedagpengemodtagere i mere end 52 uger
- Der skal etableres et tværgående "integrations-udviklings-fora" på tværs af kommunens direktørområder, hvor der skabes fokus på den forebyggende integrationsindsats
- Integrationsindsatsen over for børn, unge og ældre med andet etniske baggrund ens dansk skal styrkes, så deres beskæftigelsesfrekvens (på kort og lang sigt) kan blive øget
- AM-Projekts aktiveringsforløb skal i højere grad tage udgangspunkt i gode jobåbninger på arbejdsmarkedet og virksomhedernes efterspørgsel efter medarbejderkompetencer.

Udbud

Guldborgsund Kommune overvejer i øjeblikket fordele og ulemper ved at konkurrenceudsætte en større del af kommunens aktiveringsområde.

Guldborgsund Kommune vil indtil dette er sket ikke benytte sig af udbud i arbejdet med en sammenhængende styrkelse af uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet.

Status på indsatsområdet

Sammenhængende styrkelse af uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
At sikre udbud af lange og mellemlange uddannelser i kommunen	<p>Uddannelsesråd Guldborgsund er blevet etableret i september 2007. Uddannelsesrådet har bl.a. fokus på at sikre størst muligt uddannelsesudbud i Guldborgsund Kommune. Uddannelsesrådet udvides pr. 1. august til også at omfatte Lolland Kommune, og ændre samtidig navn til Uddannelsesråd Lolland-Falster.</p> <p>Der blev afholdt idé maraton i juni 2008, hvor der blev udviklet konkrete ideer til udvikling af nye uddannelser og styrkelse af eksisterende.</p> <p>Der er etableret en web site for studerende i Nykøbing vedr. studiemiljø. (www.studyinnykobing.dk)</p> <p>Der er gennemført en række branding aktiviteter under overskriften Guldborgsund som uddannelseskommune.</p>	<p>Uddannelsesrådet udvides til at omfatte hele Lolland-Falster.</p> <p>Guldborgsund Kommune involveres direkte og har taget et stort medansvar for at bevare og styrke Guldborgsund Kommune som uddannelseskommune.</p>	<p>Ja, er dog endnu ikke realiseret. Køb af jord ved Bispegade og evt. byggeri.</p>

<p>At flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse</p>	<p>Uddannelsesråd Guldborgsund er blevet etableret i september 2007. Uddannelsesrådet har bl.a. fokus på at øge andelen af unge, der har gennemført en ungdomsuddannelse.</p> <p>Andelen af 25-29 årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse, er faldet fra 75 pct. i 2007 til 74 pct. i 2008.</p> <p>Ungdomsuddannelsesinstitutionerne melder dog om, at der i 2009 har været en større tilgang til uddannelserne.</p>	<p>Der har været behov for større fokus på unge, der har særlig risiko for at falde fra ungdomsuddannelsen for i stedet f.eks. at komme på kontanthjælp.</p> <p>Det er desuden nødvendigt at udvikle ungdomsuddannelser, der i højere grad tager udgangspunkt i de ressourcetsvage unges muligheder og barrierer.</p>	<p>Nej. Men ændringerne er dog heller ikke fuldt ud implementeret.</p>
<p>At antal sygedagpengemodtagere reduceret</p>	<p>Fra maj 2007 til maj 2009 er antal sygedagpengemodtagere steget med 4%.</p> <p>Der er i foråret 2009 udarbejdet en analyse af sygedagpengemodtagerne i Guldborgsund Kommune. Analysen indeholder bl.a. en beskrivelse af arke-typer af sygedagpenge-modtagere i kommunen.</p> <p>På baggrund af analysens konklusioner har Erhvervs- og Arbejds-markedsudvalget godkendt en række initiativer, der skal medvirke til at mindske antallet af sygedagpengemodtagere.</p>	<p>Det har været relevant at styrke fokus på sygedagpengemodtagere med psykiske lidelser, da disse sygedagpengesager generelt har en længere varighed</p>	<p>Endnu ikke.</p>
<p>At integrationsindsatsen sker i en helhedsperspektiv</p>	<p>Styrkelse og etablering af mere tværgående indsats på integrationsområdet forventedes bl.a. gennemført via nedsættelse af et integrationsråd.</p> <p>Integrationsrådet har eksisteret i 2 år og der arbejdes fortsat på udvikling af området.</p>	<p>I forbindelse med en nedgang i antallet af nye flygtninge har indsatsen fået en noget lavere prioritet, men det skal fortsat sikres, at integrationen bliver en del af lokale politikker og at især den arbejds-markedsrettede indsats på området bliver styrket.</p>	
<p>At kommunale beskæftigelsesprojekter mv. kvalificeres</p>	<p>De kommunale beskæftigelsesprojekter er under stadig revision. Tilbud og indsats af/ tilpasses i løbende dialog med Jobcentret for herigennem at opnå størst mulig effekt.</p> <p>Bl.a. vil der i de kommende år være fokus på unge- og sygedagpengegruppe</p>	<p>Ændringerne i målgruppernes behov vil være et gennemgående tema, som imidlertid reguleres via den løbende dialog med Jobcentret.</p>	

BOLIG-, BESKÆFTIGELSES- OG UDVIKLINGSTILBUD TIL BORGERE MED SÆRLIGE BEHOV

GULDBORGSUNDS VISION ER

At sætte borgeren i centrum afspejles i målet om at møde borgeren i den aktuelle situation og løbende tilpasse vores indsats så den spiller bedst muligt sammen med borgerens aktuelle behov og ressourcer

At være nær og dynamisk handler om at skabe tilgængelighed og rummelighed. Det kræver en bred indsats hvis alle skal have mulighed for at indgå i sociale netværker i nærmiljøet – her kan kommunen gå foran med et godt eksempel

Guldborgsund Kommune kan ikke i dag tilbyde bolig-, beskæftigelses- eller andre udviklende samværsformer til borgere med fysisk handicap og borgere med senhjerneskade. Disse to grupper er derfor enten henvist til at benytte tilbud uden for kommunegrænsen eller eksisterende tilbud inden for ældreplejen eller handicapområdet.

Borgere med erhvervet hjerneskade også kaldet senhjerneskadede er normalt udviklede, raske mennesker, som pludseligt rammes af en hjerneskade som følge af blodprop, hjerneblødning, trafikulykke eller andet.

Byrådet vil styrke servicen over for gruppen af borgere med senhjerneskade i alderen 18- 67 år samt borgere med fysisk handicap.

Målet med indsatsen er at:

- Minimere isolation og mistrivsel og skabe større tryghed gennem naboskab og samvær med ligestillede.
- Øge beboernes ressourcer til at klare mere selv eller hente hjælp igennem netværk.
- Højne faglighed og professionalisering.

Konkrete initiativer:

- Etablere bo- og beskæftigelsestilbud i det nærområde, hvor den fysisk handicappede borger har sin familie og netværk.

- Etablere bo- og beskæftigelsestilbud i det nærområde, hvor den senhjerneskadede borger har sin familie og netværk.
- Etablere samværsformer med vægt på kompensationsstrategier og konkrete færdigheder

Der igangsættes analyser af de to områder med det formål at afdække behov samt løsningsmuligheder.

Udbud

Guldborgsund Kommune vil på nuværende tidspunkt ikke benytte sig af udbud i arbejdet med udviklingen af bo-, beskæftigelse- og samværsformer til senhjerneskadede borgere og borgere med fysisk handicap.

Eventuel modernisering eller nybyggeri vil følge de fastlagte EU-regler for udbud.

Status på indsatsområdet

Bolig-, beskæftigelses- og udviklingstilbud til borgere med særlige behov	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
Minimere isolation og mistrivsel og skabe større tryghed gennem naboskab og samvær med ligestillede.	Indsatsområdet er indeholdt i det forslag til politik for Social- og Handicapområdet, der skal politisk behandles august-september 2009. Politikken danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af dialogaftaler med tilbuddene og dermed for konkrete initiativer på området.		
Øge beboernes ressourcer til at klare mere selv eller hente hjælp igennem netværk.	Se ovenfor		
Højne faglighed og professionalisering.	Se ovenfor Derudover er der igangsat uddannelsesforløb omkring kognitiv terapi og omkring neuropædagogik.		

6. BEDRE BORGERSERVICE

Det er af stor betydning, at kommunen kan give borgerne en god service. Byrådet har derfor allerede i 2006 udarbejdet en vision for kommunens borgerservice. Visionen har været med til i første omgang at sætte politisk fokus på den service kommunen skal yde i borgerservicecenteret.

UDVIKLING AF BORGERSERVICECENTRETS BETJENING

GULDBORGSUNDS VISION ER

At borgerservicecentret opleves som indgangen til Guldborgsund Kommune
 At opgaveløsningen tilrettelægges så den opleves som sammenhængende, i en høj kvalitet og er let tilgængelig for borgeren
 At borgeren mødes af et kvalificeret personale med en helhedsorienteret tilgang

Kommunalreformen og lov om Kommunale borgerservicecentre betyder, at kommunen nu er borgerens vigtigste indgang til den offentlige sektor. Den 1. januar 2007 har kommunen overtaget en række amtslige opgaver samt statens opgaver med at udstede pas og kørekort.

Byrådet har ønsket at styrke servicen over for borgerne ved etablering af et borgerservicecenter.

Målet med Borgerservicecenteret er at give Guldborgsundborgerne:

- En indgang til kommunen tæt på borgeren.
- En sammenhængende betjening, som tager udgangspunkt i borgerens livssituation frem for intern organisering. Her kan borgeren serviceres selv om henvendelsen berører forskellige fagområder, eksempelvis: Melde flytning, ændrer skattekort, melde børn ind i skole eller institution, udbetale sociale ydelser mv.
- En betjening der tager udgangspunkt i et fælles servicekoncept, hvor borgeren færdigbetjenes af én medarbejder.
- En mere tilgængelig kommune, hvor der altid er en åben kommunikationskanal, så det er let for borgeren at komme i kontakt med kommunen enten elektronisk, telefonisk eller personligt.
- En mere effektiv borgerbetjening via bedre udnyttelse af de teknologiske muligheder for selvbetjeningsløsninger på de væsentligste borgerserviceområder. Der arbejdes hen imod en mere struktureret håndtering af personlige og telefoniske henvendelser, som sikrer, at specialistressourcerne ikke bruges på opgaver, som kan løses af andre medarbejdere med bredere kompetencer.

Konkrete initiativer:

- Der opstilles "selvbetjenings-maskiner" både i servicecentre og på bibliotekerne.
- Fleksible digitale selvbetjeningsløsninger skal stilles til rådighed for borgerne. Det skal sikre borgerne kvalitet og effektivitet i form af en enkel indgang til den offentlige sektor. Dette skal tillige imødekomme de udfordringer

kommunen står over for med krav om serviceforbedringer og øget effektivitet.

- Medarbejderne skal være i stand til at yde borgerne hjælp med brug af selvbetjeningsløsninger for derved at gøre borgerne mere fortrolige med løsningerne.
- Borgerservicecentrets front medarbejdere skal løbende udvikles til højt kvalificerede generalister.

Udbud

Guldborgsund Kommune vil på nuværende tidspunkt ikke benytte sig af udbud i arbejdet med udviklingen af borgerservicecentre.

Status på indsatsområdet

Udvikling af Borgerservicecentrets betjening	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
<p>Én indgang til kommunen tæt på borgeren.</p>	<p>GBS har siden sin start haft 6 borgerservicecentre placeret i Nysted, Saksøbing, Nørre Alslev, Stubbekøbing, Væggerløse og Nykøbing – således borgerne har et Borgerservicecenter tæt på bopælen.</p> <p>Alle centre har samme service til borgerne, herunder samme åbningstid på 26 timer ugentligt – herudover er der åbent 2 timer om lørdagen i Nykøbing i tidsrummet 10 – 12</p>	<p>Nej</p>	
<p>En sammenhængende betjening, som tager udgangspunkt i borgerens livssituation frem for intern organisering. Her kan borgeren serviceres selv om henvendelsen berører forskellige fagområder, eksempelvis: Melde flytning, ændrer skattekort, melde børn ind i skole eller institution, udbetale sociale ydelser mv.</p>	<p>Enhver ekspedition tager udgangspunkt i borgerens samlede situation, hvis henvendelsen berører flere fagområder – ekspederes borgeren indenfor alle relevante fagområder. De berørte fagområder involveres i borgerens/sagens samlede behandling i forhold til de indgåede snitfladeaftaler mellem Ekstern Borgerservice og</p>	<p>Nej</p>	

	<p>fagområderne. Borgeren oplever, at de kun skal henvende sig ét sted – men godt kan modtage svar/afgørelse fra fagområdet.</p> <p>Medarbejderne i Ekstern Borgerservice er kompetenceudviklet via sidemandsoplæring og interne kurser i et samarbejde med de berørte fagområder.</p> <p>Derudover holdes der løbende møder mellem Ekstern Borgerservice og de fagområder, hvor der er indgået snitfladeaftaler med – for at sikre, at aftalerne justeres til i takt med ændring i opgaverne og i takt med stillingtagen til oplevede konkrete situationer. Der holdes ligeledes møder med SKAT, således vi er opdateret på sidste nyt.</p>		
<p>En betjening der tager udgangspunkt i et fælles servicekoncept, hvor borgeren færdigbetjenes af én medarbejder.</p>	<p>Borgeren ekspederes grundlæggende af én medarbejder i Ekstern Borgerservice uanset hvilket spørgsmål borgeren henvender sig med. Medfører henvendelsen involvering af øvrige fagområder, kan borgeren opleve, at de kun skal henvende sig ét sted – men at de godt kan modtage svar / afgørelse fra anden person/fagområde.</p> <p>Servicekonceptet for Ekstern Borgerservice er beskrevet i KMD Civis, som indeholder beskrivelse af hvordan borgeren skal serviceres indenfor de enkelte</p>	<p>Nej</p>	

	<p>fagområder/emner. Konceptet bruges af alle medarbejdere i Ekstern Borgerservice, og indholdet ajourføres løbende i takt med ændring af indgåede aftaler eller stillingtagen til nye opgaver eller konkrete situationer.</p>		
<p>En mere tilgængelig kommune, hvor der altid er en åben kommunikationskanal, så det er let for borgeren at komme i kontakt med kommunen enten elektronisk, telefonisk eller personligt.</p>	<p>Nuværende kommunikationskanaler – Personlig henvendelse i ét af de 6 borgerservicecentre – åben sammenlagt 28 timer ugentligt i dagene mandag til lørdag incl. Telefonisk henvendelse – muligt i sammenlagt 36 timer ugentligt i dagene mandag til fredag incl. Selvbetjeningsløsninger via hjemmesiden – åbent 24 timer i døgnet alle ugens 7 dage. E-mail – Hovedpostkasse er åbent 24 timer i døgnet alle ugens 7 dage, og der er oprettet relevante E-mail postkasser i afdelingerne, hvortil mailpost tilsendes til videre behandling. Papirpost – Kan fremsendes alle ugens 7 dage via PostDanmark eller kan afleveres i opsatte postkasser fordelt i hele kommunen bl.a. ved Borgerservicecentrene. Tilbud om selvbetjeningsløsninger er udviklet i takt med nye muligheder, og nuværende tilbud opfyldt KL's Top 30.</p>	Nej	
<p>En mere effektiv</p>	<p>Udvikling af tilbud om</p>	Nej	

<p>borgerbetjening via bedre udnyttelse af de teknologiske muligheder for selvbetjeningsløsninger på de væsentligste borgerserviceområder. Der arbejdes hen imod en mere struktureret håndtering af personlige og telefoniske henvendelser, som sikrer, at specialitressourcerne ikke bruges på opgaver, som kan løses af andre medarbejdere med bredere kompetencer.</p>	<p>selvbetjeningsløsninger via hjemmesiden sker i takt med udviklingen generelt samt udmeldinger fra KL.</p> <p>Konkret projekt om videobaseret borgerbetjening som tilbud til borgerne. Selvbetjeningsmaskiner vil blive opsat på strategiske steder – og på længere sigt kan de supplere – evt. erstatte – nogle af de decentrale borgerservicecentre helt eller delvis.</p> <p>Der er løbende fokus på udvikling af generalistopgaven, således specialisterne har fokus på sagens behandling og afgørelse.</p>		
---	---	--	--

7. DEN SUNDE KOMMUNE

Guldborgsund Kommune har fra den 1. januar 2007 fået hovedansvaret for den borgerrettede sundhedsfremme- og forebyggelsesindsats. Byrådet skal gennem den kommunale opgavevaretagelse arbejde med at fremme rammerne for en sund levevis og dermed bidrage til udviklingen af den lokale velfærd.

De frivillige sociale organisationer udfylder en vigtig funktion ved at tilbyde fællesskab, menneskeligt samvær og netværk, hvilket er at betragte som et væsentligt bidrag til en sundhedsfremmende indsats. De frivillige organisationers arbejde yder således en unik indsats som komplementerer den kommunale opgavevaretagelse. Guldborgsund Kommune ønsker at anerkende og støtte de frivillige organisationers helt særlige bidrag til den lokale velfærd.

KRAM-PROJEKTET

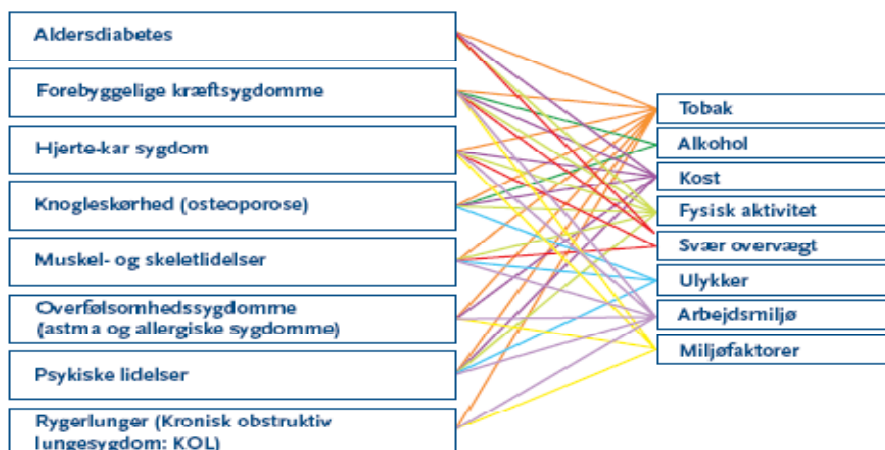
GULDBORGSUNDS VISION ER

At prioritere sundhed højt – vi ønsker at være kendt som en sund kommune

At skabe og støtte rammer, tilbud og indsatser til at fremme sundheden

At sund livsstil indtænkes helhedsorienteret dvs. på tværs af alle områder både inden for det private og det offentlige i GuldborgSUND Kommune

Guldborgsund Kommune er udtaget til at indgå i en stor landsdækkende KRAM-undersøgelsen, som er en af de hidtil største samlede undersøgelser af danskernes sundhed. Undersøgelsen kaldes **KRAM**, fordi den handler om **K**ost, **R**ygning, **A**lkohol og **M**otion. Med undersøgelsen kommer der øget fokus på folkesundheden i Danmark, danskernes sundhed bliver kortlagt, forebyggelsesindsatsen i kommunerne styrkes og kommunerne får mulighed for at sammenligne deres egen indsats med andres

Sund hele livet 2002-10

*Som det fremgår af ovenstående figur har **Kost, Rygning, Alkohol og Motion – KRAM** - stor indflydelse på borgernes sundhed og sygelighed.*

*De fire **KRAM** - faktorer, har hovedansvaret for 40 procent af al alvorlig sygdom og tidlig død i dagens Danmark. Hvis udviklingen fortsætter, har WHO beregnet, at dårlig livsstil vil være ansvarlig for 70 procent af al sygdom i 2020.*

*Guldborgsund kommune placerer sig i den gruppe af kommuner med den laveste gennemsnitslevealder viser den seneste opgørelse fra Danmarks Statistik. Derfor er netop **KRAM** - faktorerne væsentlige i den kommunale sundhedsfremme og forebyggelsesindsats både generelt, men også specifikt for Guldborgsund Kommune.*

Byrådet vil styrke sundhedsfremme- og forebyggelsesindsatsen.

Målet med KRAM-undersøgelsen er:

- At styrke det videnskabelige grundlag for det fremtidige arbejde med sundhedsfremme
- Målrette og igangsætte aktiviteter, initiativer og projekter af forebyggende eller sundhedsfremmende art, der er rettet mod **Kost, Rygning, Alkohol og Motion**.

Konkrete indsats:

Kost

Vi vil sikre antallet af kommunens borgere der spiser sundt, øges markant og sunde kostvaner skal være en naturlig del af hverdagen gennem

- oplysning, motivation og rådgivning om sunde kostvaner
- større tilgængelighed af sund mad og gode rammer for måltider på skoler, uddannelsesinstitutioner, arbejdspladser i den offentlige forplejning m.v.
- regulering og initiativer, der fremmer sunde kostvaner
- særlig indsats i forhold til børn, ældre og syge
- tværfagligt samarbejde med kommunens sundheds- og pædagogiske personale
- samarbejde med private virksomheder, foreninger, sygehuset og patientorganisationer

Rygning

Vi vil sikre antallet af rygere skal reduceres markant. Dels gennem rygestop, dels gennem begrænsning af antal af nye rygere. Røgfri miljøer skal udbredes gennem.

- regler og aftaler om røgfri miljøer, herunder hensyn til risikogrupper, herunder børn og astmatikere bør veje tungt.
- information, motivation og rådgivning om rygestop, bl.a. gennem professionel rygeafvænning for rygere i risikogrupper, herunder storrygere
- oplysende og støttende rammer for at begrænse tilgangen af nye rygere
- forebyggende undervisning i skolerne før rygestart
- opgradering af det sundhedsfaglige og pædagogiske personale til brug for arbejdet med borgere i alle aldre samt i institutioner for fysisk og psykisk handicappede
- samarbejde med uddannelsesinstitutioner i kommunen om kampagner
- samarbejde med sygehuset, apotekerne og praktiserende læger

Alkohol

Vi vil sikre kommunens borgere viden om alkohols indflydelse for sundheden og sociale relationer til familie og venner gennem

- Oplysning om alkoholens skadelige virkninger, herunder de anbefalede genstandsgrænser
- Støttende miljøer for at begrænse alkoholforbruget, herunder støttende miljøer med skærpet håndhævelse af eksisterende regler i forhold til børn og unge
- Tidlig indsats overfor storforbrugere af alkohol
- Samarbejde med centrale og lokale institutioner om indsamling og bearbejdning af viden om alkohol
- Netværksdannelse på tværs af sektorer og fagområder
- Konkret alkoholrådgivning og behandling

Motion

Vi vil sikre at antallet af fysisk aktive borgere i kommunes øges markant og fysisk aktivitet skal være en naturlig del af hverdagen gennem et alsidigt tilbud om motion i nærmiljøet

- Generel information om anbefalingerne om fysisk aktivitet, herunder målrettet information og rådgivning i forhold til fysisk inaktive personer
- Fysisk aktivitet som en naturlig del af hverdagen, bl.a. gennem forbedrede muligheder for fysisk aktivitet
- Fysisk aktivitet som led i behandling og genoptræning
- Samarbejde på tværs af sektorer og faggrænser
- Samarbejde med centrale og lokale institutioner og foreninger

Udbud

Guldborgsund Kommune vil på nuværende tidspunkt ikke benytte sig af udbud i arbejdet med sundhedsfremme og forebyggelse.

Status på indsatsområdet

KRAM-projektet	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
At styrke det videnskabelige grundlag for det fremtidige	Der er ruderbejdet en KRAM-profil for Guldborgsund Kommune efter deltagelsen i	Nej	Nej, indenfor de økonomiske rammer

arbejde med sundhedsfremme	den landsdækkende KRAM-undersøgelse. De tværgående analyser foretages af SIF (Statens Institut for Folkesundhed) og er endnu ikke kommet i vores besiddelse. Desuden er der gennemført en undersøgelse af overvægtige børn og deres familier samt en pilotundersøgelse af passiv drikning.		
Målrette og igangsætte aktiviteter, initiativer og projekter af forebyggende eller sundhedsfremmende art, der er rettet mod Kost, Rygning, Alkohol og Motion	Undersøgelsen af overvægtige børn og deres familier har medført dannelse af et lokalt netværk for familien, hjemhørende i Guldborgsund Frivilligcenter. Desuden er der igangsat et pilotprojekt med kostvejledning til overvægtige samt en kostforedragsrække, ligesom kostoplæg er tænkt ind i mange sammenhænge. Der er oprettet en KRAM-ambassadøruddannelse, der henvender sig til alle arbejdspladser i kommunen (offentlige som private). Motion på Receipt er blevet evalueret og igangsat i en ny forbedret version indeholdende bl.a. kostvejledning og rygestop. Desuden er der igangsat oprettelse af Familiesundhedspladser (udendørs træningscenter) 4 steder i kommunen.	Nej	Der er søgt projektmidler fra diverse puljer der hvor de økonomiske rammer ikke slog til. Afslag på ansøgninger angående projekter rettet mod overvægtige børn har betydet at projekter her ikke er blevet igangsat.

FRIVILLIGT SOCIALT ARBEJDE

GULDBORGSUNDS VISION ER

At være nær og dynamisk ved at fremme den medmenneskelige sociale forståelse og omsorg gennem et formelt og uformelt samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger

At fremme og understøtte mangfoldighed og sammenhæng, hvilket afspejles i at det frivillige sociale arbejde bygger bro mellem forskellige mennesker og lokalsamfundet bindes derved sammen.

De frivillige sociale foreninger og organisationer udfylder en vigtig funktion i Guldborgsund Kommune. De tilbyder fællesskab, menneskeligt samvær, personlige bånd og netværk.

Frivillige, der tager sig tid til nærvær som besøgsven, voksenven eller frivillige i det lokale idrætsliv, kan blive et fast holdepunkt og en åbning til et rigere liv for et andet menneske – og for den frivillige selv.

Byrådet ønsker at styrke samarbejdet mellem de frivillige sociale organisationer og Kommunen.

Målet med indsatsen er at:

- Fremme den frivillige sociale indsats mest muligt – økonomisk som praktisk
- Udbygge samspillet med de frivillige sociale organisationer og foreninger
- Skabe øget opmærksomhed i kommunen på aktivt at inddrage og medtænke det frivillige sociale arbejde blandt andet gennem dialog
- Signalgive en anerkendelse af det frivillige sociale arbejde som et nødvendigt og værdifuldt supplement til den offentlige indsats – men ikke erstatning af kommunens nuværende forpligtelse og behandlingsopgaver
- Inddrage borgere aktivt i den samlede indsats for de sårbare grupper i lokalsamfundet.

Konkrete initiativer:

- Øget økonomisk og praktisk støtte til det frivillige sociale arbejde
- Etablering af et frivillighedscenter som kan yde service til de frivillige organisationer og foreninger samt kvalificere den løbende dialog.

Udbud

Ikke relevant.

Status på indsatsområdet

Frivillig socialt arbejde	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
Fremme den frivillige sociale indsats mest muligt – økonomisk som praktisk	Området er endeligt harmoniseret ved udgangen af indeværende år. Guldborgsund Frivilligcenter er etableret med selvstændig bestyrelse.	Retningslinjerne for bevilling af §18 er blevet tilpasset, så der sikres en mere fair fordeling af midlerne.	Der er givet underskudsgaranti for Guldborgsund Frivilligcenter.
Udbygge samspillet med de frivillige sociale organisationer og foreninger	Dette sker i frivilligcenterets regi, hvor mange flotte initiativer og samarbejder er initieret.	Nej	Se ovenfor.
Skabe øget opmærksomhed i	Der afholdes dialogmøder	Nej	Nej, inden for de

kommunen på aktivt at inddrage og medtænke det frivillige sociale arbejde blandt andet gennem dialog	med de frivilligeorganisationer med god respons fra organisationerne.		økonomiske rammer.
Signalgive en anerkendelse af det frivillige sociale arbejde som et nødvendigt og værdifuldt supplement til den offentlige indsats – men ikke erstatning af kommunens nuværende forpligtelse og behandlingsopgaver	Anerkendes gennem ordentlig vejledning og støtte af de frivillige i den direkte telefoniske eller personlige kontakt.	Nej	Nej, inden for de økonomiske rammer.
Inddrage borgere aktivt i den samlede indsats for de sårbare grupper i lokalsamfundet.	Sket via Guldborgsund Frivilligcenter, hvor der er igangsat initiativer for mange forskellige grupper, bl.a. Sorggruppe for børn, netværksgruppe for overvægtige børn osv.	Nej	Nej, inden for økonomiske rammer.

FRITIDSULYKKER

GULDBORGSUNDS VISION ER

At medvirke til at skabe og støtte rammerne om borgernes fritidsliv med henblik på at forebygge ulykker.

På landsplan er hjemme- og fritidsulykker hvert år skyld i ca. 1/2 mio. skadestuekontakter og 1.800 dødsfald¹. Denne type ulykker har således betydelige konsekvenser for såvel den enkelte borger, som for arbejdsmarkedet og sundhedsområdet.

På baggrund heraf vil Guldborgsund Kommune rette en aktiv indsats mod at påvirke forhold, som kan forebygge fritidsulykker. Det drejer sig om at skabe og understøtte gode rammer for et ulykkesforebyggende fritidsliv i form af eksempelvis:

- Forbedre sikkerheden på kommunale områder, som borgerne anvender i fritiden
- Holdningsbearbejde borgere i forhold til håndtering af risici i det private såvel som offentlige rum, herunder sikre tilvejebringelse og formidling af viden om konkrete, ulykkesforebyggende foranstaltninger

Målet med indsatsen er:

- At nedbringe antallet af fritidsulykker

Konkrete indsatsler:

- Gennemgang af sikkerhedsrisici på offentlige, kommunale områder, som borgerne anvender i fritiden
- Målrettet og differentieret information til borgerne i Guldborgsund Kommune omhandlende forebyggelse af fritidsulykker

Udbud

Guldborgsund Kommune vil på nuværende tidspunkt ikke benytte sig af udbud i arbejdet med fritidsulykker.

Status på indsatsområdet

Fritidsulykker	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
At nedbringe antallet af fritidsulykker	Ulykker er et af 11 indsatsområder i Sundhedspolitikken (godkendt af Byrådet den 19.2.09). Der har været fokus på trafiksikkerhed, fyrværkeri og været udleveret brandalarmer til ældre, men Sundhed har ikke selvstændigt igangsat initiativer, da hovedfokus i de foregående år har været KRAM. I Indsatsområde Ulykker i Sundhedspolitikken	Nej, den er dækkende.	Nej, inden for økonomiske ramme.

¹ Indenrigs- og Sundhedsministeriet; Sund Hele livet; 2002.

	fokuseres der især på faldulykker og børneulykker.		
--	--	--	--

8. GODE FYSISKE RAMMER FOR KOMMUNAL SERVICE

I de gamle kommuner har det været almindelig praksis, at de forskellige driftsområder selv styrede deres ejendomme. Med kommunalreformen har den samlede bygningsmasse fået en volumen der åbner for stordriftsfordele via professionel ejendomsdrift og central styring, som kan være medvirkende til en højnelse af standarden på kommunens samlede ejendomsmasse.

I 2007 er der påbegyndt opbygning af en ejendomsadministration, som varetager køb og salg af bygninger samt leje og udlejning m.v.

GULDBORGSUNDS VISION ER

At de kommunale bygninger udgør gode fysiske rammer for den kommunale opgavevaretagelse og øvrige brugere
 At ejendomsadministrationen har fokus på såvel økonomi, ejendomsporteføljen og kunden(brugerne)

Ved at opbygge en ejendomsadministration vil der være mulighed for på lidt længere sigt at opbygge et kommunalt ejendomsselskab baseret på facility management-modellen. Det vil sige at ejendomsadministrationens opgaveportefølje omfatter varetagelse af alle opgaver i forbindelse med drift og vedligeholdelse af alle kommunale bygninger f.eks. rengøring, vicevært/ejendomsfunktionær opgaver, tekniske basisinstallationer, udvendig vedligeholdelse, vedligeholdelse af friarealer, energibesparende foranstaltninger m.v. Dette kan styres via partneringsaftaler mellem lejer(f.eks. institutionsleder) og ejendomsadministration omkring omfanget af service.

Facility management-modellen indebærer bl.a. at de enkelte kommunale driftsenheder bliver lejere og kan derved koncentrere sig om kerneopgaver f.eks. kan skolens ledelse koncentrere sig om undervisningen i stedet for at skulle prioritere mellem udskiftning af tagrender og indkøb af nye bøger.

Målet med etablering af en ejendomsadministration er at

- Ejendomsdriften optimeres via styring efter markedsøkonomiske principper
- Ejendomsdrift og vedligeholdelse af kommunale bygninger professionaliseres
- Mere effektiv vedligehold og færre hovsa løsninger
- Skabe større gennemsigtighed i ejendomsomkostningerne og dermed forbedre prioriterings- og beslutningsgrundlaget.
- Synliggørelse af driftsstrategi med lang planlægningshorisont.
- Effektiviseringsgevinster gennem stordrift, konkurrenceudsætning samt gennemførelse af anbefalinger fra energimærkeordning.
- Skabe et bedre overblik over bygninger, udearealer og energibesparende foranstaltninger samt vedligeholdelsesopgaver og derved sikre en bedre pris samt en mere optimal udnyttelse af driftsbudgettet
- På længere sigt erstattes ejendomsadministrationsenheden til et "Kommunalt ejendomsselskab" som vil sikre grundlag for effektiv samordning og drift af bygninger, udearealer, vedligeholdelsesopgaver samt energibesparende foranstaltninger.

Konkrete indsatser:

- I 2008 vil der blive arbejdet med oplæg til dannelse af et egentligt "Kommunalt ejendomsselskab", herunder opgaveportefølje på kort sigt og længere sigt.
- Det er lovbefalet at alle bygninger over 60 kvm skal energimærkes. Ved at gennemføre anbefalinger fra energimærkeordningen vil investeringer i energibesparende foranstaltninger over tid tjene sig hjem. Ordningen kan i praksis ske ved oprettelse af en "Energipulje", hvorfra man kan låne midler til gennemførelse af energispareprojekter. Ideen er at de driftsbesparelser der opnås ved mindre energiforbrug, hver år tilbagebetales til "Energipuljen".

Udbud

En række tjenesteydelser samt stort set alle entreprenør- og håndværksydelser på kommunens ejendomme er – og vil fortsat blive udbudt.

Status på indsatsområdet

Gode fysiske rammer for kommunal service	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
Ejendomsdriften optimeres via styring efter markedsøkonomiske principper	Alle arbejder på klimaskærm er i konkurrence.	Nej	Nej
Ejendomsdrift og vedligeholdelse af kommunale bygninger professionaliseres	Alle arbejder på klimaskærmen styres af Ejendomsenheden	Indvendig drift- og vedligeholdelse vil styrkes ved oprettelse af et Ejendomscenter.	Vides ikke p.t
Mere effektiv vedligehold og færre hovsa løsninger	Alle ejendomme er lagt ind i bygningsdatabase hvilket giver bedre overblik.	Nej	Nej
Skabe større gennemsigtighed i ejendomsomkostningerne og dermed forbedre prioriterings- og beslutningsgrundlaget.	Ejendomsenheden har gennemgået klimaskærm på skoler og børneinstitutioner. Der er udarbejdet 10 årig vedligeholdelsesplan med økonomi.	Øvrige ejendomme vil være gennemgået ved udgangen af 2011.	Vedligeholdelsesudgifter skal budgetlægges.
Synliggørelse af driftsstrategi med lang planlægningshorisont.	Der er ikke taget hul på dette p.t		
Effektiviseringsgevinster gennem stordrift, konkurrenceudsætning samt gennemførelse af anbefalinger fra energimærkeordning.	Energimærkning af ejendomme er påbegyndt i 2009.	Energimærkning af alle ejendomme vil være udført medio 2011.	Se næste pkt.
Skabe et bedre overblik over bygninger, udearealer og energibesparende foranstaltninger samt vedligeholdelsesopgaver og derved sikre en bedre pris samt en mere optimal udnyttelse af driftsbudgettet	Der er udarbejdet en energihandlingsplan hvor energibesparelser med en tilbagebetalingstid på under 10 år finansieres af en fælles-pulje.	Udnyttelse af puljen stiger i takt med energimærkning med de foreslåede besparelser.	Energibudgettet på de enkelte ejendomme reduceres med 80% af de foreslåede besparelser.
På længere sigt erstattes ejendomsadministrationsenheden til et "Kommunalt ejendomsselskab" som vil sikre grundlag for effektiv	Der arbejdes med et oplæg til dannelse af en samlet ejendomsadministration. Forventes besluttet ultimo 2009.07.27 Der	Det må forventes at fuld iværksættelse vil være på plads ultimo 2012.	Samdriftsfordele vil først blive synliggjort i takt med oprettelse af ejendomscentret.

samordning og drift af bygninger, udearealer, vedligeholdelsesopgaver samt energibesparende foranstaltninger.	lægges op til udførelse i 3 etaper.		
---	-------------------------------------	--	--

9. DEN ATTRAKTIVE ARBEJDSPLADS

Trivsel på arbejdspladsen; engagement, arbejdsglæde, tryghed og kompetenceudvikling er en forudsætning for at medarbejderne kan være effektive og levere en god kvalitet i ydelserne. Arbejdspladserne skal indrettes på en sådan måde at medarbejderinddragelse, investeringer i medarbejderkompetencer og uddannelse prioriteres højt. Målet er at medarbejderne trives og at sygefraværet reduceres. Ligeledes vil en attraktiv arbejdsplads være det bedste udgangspunkt i forhold til at imødekomme udfordringerne med at rekruttere arbejdskraft inden for de store velfærdområder; Social- og Sundhedsområdet, Børn og Skole samt til administrative specialfunktioner f.eks. ingeniører, arkitekter, sagsbehandlere m.v.

GULDBORGSUNDS VISION ER

At gode medarbejdere giver en god service
 At gode medarbejdere udvikles i dynamiske faglige miljøer, som er kendetegnet ved uddelegering af ansvar og fokus på kompetenceudvikling
 At gode medarbejdere er kendetegnet ved høj faglighed, engagement, fællesskab og samarbejde i et udviklende og udfordringer miljø.

Der er allerede i dag begyndende problemer med at få dækket behovet for arbejdskraft inden for Social- og Sundhedsområdet samt Børne- og Skoleområdet. De store årgange af kommunale medarbejdere er på vej på pension og ungdomsårgangene er små. Det kan betyde, at de stigende forventninger til den kommunale opgaveløsning vil komme under pres.

Der er administrativt igangsat et tværgående arbejde i Guldborgsund Kommune med at få udviklet en langsigtet strategi for, hvordan Guldborgsund Kommunes vision kan omsættes til konkrete indsatser i forhold til de problemstillinger, der præger den offentlige sektor.

Der udarbejdes en HR-strategi- og handlingsplan i løbet af foråret 2008, som vil blive indarbejdet i den videre servicestrategiproces. Arbejdet koordineres med den videre opfølgning på Kvalitetsreformen, herunder Økonomiaftalen for 2008 samt trepartsaftalen.

Status på indsatsområdet

Indsatsområde: DEN ATTRAKTIVE ARBEJDSPLADS	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ifht. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ifht. økonomi, omfang og indhold?
HR-strategi	I overensstemmelse med Hovedudvalgets prioritering samt trepartsaftalen er implementering af følgende igangsat: <ul style="list-style-type: none"> • Seniorpolitik er planlagt implementeret i efteråret 2009 (fastholdelse) • Værdibaseret ledelse • Lederudviklingsprogram er igangsat indeholdende systematiske lederevalueringer og LUS-samtaler samt 	Nej	Budget til realisering af HR-strategien fastsættes successivt og indgår i den løbende prioritering af tværgående tiltag i Guldborgsund Kommune.

	<ul style="list-style-type: none"> • talentudvikling • Lederuddannelse • Løn 		
Trivsel	<p>Der er udarbejdet en overordnet Stress-politik, som er udmøntet i lokale politikker for håndtering – og forebyggelse af stress.</p> <p>Personaletjenesten er et tilbud om hjælp til medarbejdere, der pga. arbejdsbetingede årsager mistrives i jobbet.</p> <p>Afprøver metode til forebyggelse af stress/fremme af trivsel med støtte fra Forebyggelsesfonden. Metoden er en webportal med cases og værktøjer som individuelt eller kollektivt kan indgå i arbejdet med fremme af trivsel.</p>	Nej	Nej
Sygefravær	<p>Der er udarbejdet en Sygefraværspolitik, der dels sikrer en handlingsorienteret indsats overfor den sygemeldte, og dels er igangsættende for en særlig fokus på sygefraværet på den enkelte arbejdsplads.</p> <p>Under KL's ledelse deltaget i afprøvning af metoder til nedbringelse af sygefraværet. Metoderne, der er afprøvet i GBS, er systematisk anvendelse af samtaler og Åbenhed og dialog. Resultaterne har vist en positiv effekt på sygefraværet. Begge metoder indgår i øvrigt i Sygefraværspolitikken.</p>	Nej	Nej

Bemærkninger:

I forlængelse af servicestrategien er der udarbejdet en HR-strategi, som konkretiserer og prioriterer servicestrategiens indsatsområde "Den attraktive arbejdsplads". HR-strategien er formuleret under det overordnede mål: *At skabe den attraktive arbejdsplads* og de strategiske indsatsområder: Kultur og værdier, Ledelse, Kompetencer, Fastholdelse, Rekruttering, Løn og endeligt Arbejdsmiljø udgør de bærende enkeltdele i strategien. Der er mindre overskridelser i den oprindelige tidsplan.

10. KVALITETSUDVIKLING

Byrådet har det politiske ansvar for at fastlægge niveauet og indholdet af serviceydelserne og for at sikre, at ydelserne tilvejebringes bedst og billigst.

Udgangspunktet for at vurdere og sikre kvalitet i den kommunale opgavevaretagelse er den enkelte borgers behov. Målet for Guldborgsund Kommune er at yde en indsats af høj kvalitet, hvilket er en afvejning mellem høj professionel standard, effektiv ressourceudnyttelse, høj tilfredshed hos brugeren og helheden i den kommunale opgavevaretagelse.

I Guldborgsund Kommune arbejdes der løbende med kvalitetsudvikling.

Regeringen har fremlagt en Kvalitetsreform, som må forventes at sætte den politiske dagsorden for den offentlige sektors opgaveløsning mange år frem. Kvalitetsreformen må i sin videre udmøntning forventes at stille krav om en mere omfattende dokumentation af de kommunale ydelsers kvalitet end hidtidig praksis.

Kvalitetsreformen er omfattende og bygger på elementer i Økonomaftalen for 2008 mellem Regeringen, regioner og kommuner, trepartsforhandlingerne og Regeringens egen kvalitetsudspil. Som sådan omfatter kvalitetsreformen følgende delreformer:

- **Rekrutterings- og fastholdelsesreform**; initiativer der kan fremme målet om flere hænder til nærvær og service, herunder flere uddannelsespladser til SOSU-hjælpere, pædagoger og deltidsansatte skal have mulighed for at arbejde og fastholdelse af ældremedarbejdere via seniorpolitik
- **Investeringsreform**; initiativer der kan fremme investeringer i offentligt byggeri – både nybyggeri og vedligeholdelse for derved at skabe bedre rammer og mere plads i daginstitutioner og plejehjem.
- **Styrelsesreform**; nyt kodeks om decentral styring skal sætte rammer for det fremtidige samarbejde mellem stat og kommuner. Det betyder bl.a. tydeligere politisk ansvarsfordeling, statens styring af kommunerne tager afsæt i mål- og rammestyring kombineret med løbende dokumentation af de kommunale opgaver
- **Brugerreform**; initiativer som skaber øget synlighed om de kommunale serviceydelsers kvalitet og pris overfor brugerne, herunder øget medinddragelse og deltagelse.
- **Kompetencereform**; initiativer om efteruddannelse af hjemmehjælpere, pædagoger, sygeplejersker, ufaglærte samt bedre arbejdsmiljø
- **Ledelsesreform**; initiativer om styrkelse af uddannelse af ledere på plejehjem, daginstitutioner m.v.
- **Motivationsreform**; initiativer af incitamentsfremmende karakter f.eks. resultatløns af ledere i forhold til medarbejdertilfredshedsmålinger m.v.
- **Afbureaukratiseringsreform**; initiativer til afbureaukratisering og forenkling med udgangspunkt i medarbejdernes erfaringer.
- **Dokumentationsreform**; initiativer til forbedret dokumentation af den kommunale velfærd, herunder offentliggørelse af brugerundersøgelser.
- **Innovationsreform**; initiativer som skaber øget synlighed om de kommunale ydelsers kvalitet og pris samt styrker borgernes indsigt

Kvalitetsreformen forudsætter, at alle kommuner udarbejder en kvalitetsstrategi, hvori målsætninger for hvert velfærdsområde er præciseret.

Udarbejdelse af en kvalitetsstrategi for Guldborgsund Kommune iværksættes i foråret 2008.

Status på indsatsområdet

Indsatsområde: KVALITETSUDVIKLING	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ifht. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ifht. økonomi, omfang og indhold?
Udarbejdelse af kvalitetsstrategi	Arbejdet af en lokal kvalitetsstrategi blev sat i bero december 2007	Ja	Ja, se under bemærkninger

Bemærkninger:

KL's bestyrelse lancerede i november 2007 et Fælleskommunalt Kvalitetsprojekt ud fra et ønske om at sætte en offensiv kommunal dagsorden i debatten om kvalitet i velfærdsydelser. Det Fælleskommunale Kvalitetsprojekt skulle fremme et mere direkte samarbejde om fælles mål og resultater i de 98 kommuner. Projektet skulle samtidig udmunde i etablering af mere permanente dokumentationssystemer, der samlet kan præsentere de 98 kommunernes mål og rammer overfor borgere, medier og stat.

Direktionen besluttede i december 2007 at deltage aktivt i det Fælleskommunale Kvalitetsprojekt.

Udviklingsarbejdet i det Fælleskommunale Kvalitetsprojekts 18 delprojekter har varet i 1½ år. 11 af delprojekterne er afsluttet. Tre delprojekter afsluttes inden udgangen af 2009, mens de sidste fire delprojekter forventes afsluttet i første halvdel af 2010. Evaluering afventer.

11. UDBUDSPOLITIK

Om udbudspolitik

I henhold til lov nr. 373 af 6. juni 2002, om ændring af lov om kommunernes styrelse m.v., skal Byrådet inden udgangen af det første år i valgperioden udarbejde en servicestrategi for udviklingen af kvalitet og effektivitet i kommunens opgavevaretagelse, - herunder fastsættelse af en udbudspolitik.

Byrådet skal i sin udbudspolitik gøre rede for de overordnede retningslinier, kommunen tager udgangspunkt i, når den udbyder driftsopgaver. Udbudspolitikken vil hermed medvirke til at tilvejebringe et overblik over kommunens brug af udbud på tværs af opgaveområder.

Formålet hermed er at give borgere, potentielle leverandører og medarbejdere et overblik over byrådets holdninger til og beslutninger om, hvordan udbud skal gribes an i kommunen.

Hensigten med bestemmelsen er således, at byrådet i udbudspolitikken på forhånd har afklaret de overordnede og principielle spørgsmål om, hvordan udbud og udlicitering skal inddrages i kommunens opgavevaretagelse. Dette skal sikre, at de konkrete udbud gennemføres på et kendt grundlag og dermed med de bedst mulige vilkår for, at udbudet kan gennemføres gnidningsløst og med det ønskede resultat til følge.

Bortset fra myndighedsopgaver², kan alle områder af den kommunale opgavevaretagelse principielt udsættes for konkurrence gennem udbud, med henblik på en afprøvning af, om den enkelte opgave løses bedst og billigst i privat regi eller at bibeholde opgaven i kommunalt regi.

Det skal dog bemærkes, at kommunen ikke igennem lovgivningen er forpligtet til at udbyde den kommunale opgavevaretagelse.

Ved Byrådets vurdering af, på hvilke områder kommunen påtænker anvendelse af udbud, må det ske på forudsætning af, at der er et marked for opgavens løsning, dvs. et tilstrækkeligt antal kvalificerede leverandører.

Byrådet kan som alternativ til udbud imidlertid også overveje andre former for markedsafprøvning. Det kan eks. være indgåelse af offentligt – private samarbejdsaftaler eller partnerskaber, indførelse af frit valg mekanismer ud over de lovfastsatte mv.

Det fremgår af bekendtgørelsens §2, stk. 2, pkt. 1-6, at udbudspolitikken skal indeholde en beskrivelse af Byrådets overordnede retningslinier for:

- valg af leverandører, kravspecifikationer og betingelser ved udbud

---

² En myndighedsopgave er en opgave, hvor kommunen udsteder konkrete og generelle forvaltningsakter, f.eks.:

- Konkrete afgørelser - herunder tilladelser, godkendelser, dispensationer, påbud og forbud - eks. tildeling af førtidspension eller børnehaveplads, aktiveringstilbud til ledige, byggetilladelser, miljøgodkendelser.
- Planer - eks. lokalplaner, kommuneplaner, spildevandsplaner mv.
- Regulativer, der findes på de fleste forsyningsområder.

- kontrolbud, herunder omkostningskalkulationer
- kvalitetsopfølgning
- beslutningsproceduren i forbindelse med udbud
- inddragelse af personalet
- anvendelsen af sociale klausuler

Mål for Guldborgsund kommunens udbudspolitik

Guldborgsund Kommune har blandt andet som mål, at yde en service overfor borgere og virksomheder, som gør det attraktivt at bosætte sig og investere i kommunen. Kommunen skal derfor være meget bevidst om kvaliteten i sine serviceydelser.

Formålet med at fastlægge en udbudspolitik er at sikre, at kommunens opgaver løses bedst muligt inden for de gældende økonomiske rammer. Et af midlerne til at opnå dette er at udsætte opgavevaretagelsen for konkurrence gennem udbud.

Det er et mål, at kommunens service pr. skattekrone er så høj som mulig, uanset om opgaverne varetages i kommunalt eller i privat regi.

Medarbejdernes rettigheder og velfærd skal sikres, hvad enten opgaverne varetages i eget eller eksternt regi.

Udbudspolitikken forudsætter, at en beslutning om at sætte en opgave i udbud sker på et velovervejede og gennemarbejdede grundlag.

Ved udlicitering af en opgave overføres alene produktions- og personaleansvaret til en ekstern leverandør. Det overordnede beslutnings-, udformer- og finansieringsansvar ligger fortsat hos kommunen som bestiller.

Ligeledes påhviler kontrol- og opfølgningsansvaret altid kommunen.

Overordnede rammer

Byrådet angiver i servicestrategien på hvilke områder, der i perioden påtænkes udbud.

Ved overvejelser om udbud / udlicitering er det afgørende at klargøre og præcisere, hvad formålet med udlicitering er. Det må således indgå i overvejelserne, om formålet bedst kan tilgodeses gennem en udlicitering i form af opgaveoverførsel til private leverandører, eller om mellemformer lige så godt eller bedre kan tilgodeses formålet.

Som eksempler på mellemformer kan nævnes mål- og rammestyring, virksomhedskontrakter med egen organisation, organisering efter bestiller- og udførermodellen (BUM) samt privatretlige selskabskonstruktioner. Udbudspolitikken skal således ses i sammenhæng med andre styringsformer.

Udbudspolitikken ligger i forlængelse af Guldborgsund kommunes vedtagne udbuds- og indkøbspolitik.

Myndighedsopgaver

Myndighedsopgaver kan ikke udliciteres med mindre, der er givet særlig hjemmel i lov. Det drejer sig eksempelvis om regeludstedelse, betjening af den politiske ledelse, forvaltning af konkrete retsakter, der pålægger borgere og virksomheder rettigheder og pligter så som udstedelse af byggetilladelser, miljøgodkendelse- og tilsyn mv.

Opgavers egnethed til udbud

Særlige hensyn kan medføre, at en opgave ikke er egnet til udbud. Forhold der kan inddrages i vurderingen heraf er bl.a.:

a) Strategiske hensyn

I nogle tilfælde vil strategiske hensyn gøre en opgave uegnet til udbud. Det kan fx være vanskeligt eller uhensigtsmæssigt at skille en opgave fra myndighedsudførelsen. Kommunen kan også have en interesse i at fastholde en opgave, fordi den kræver en ekspertise, som ikke ønskes mistet eller med henblik på kompetenceopbygning og kompetenceudvikling i kommunen.

b) Bagatelgrænse

Der skal være et rimeligt forhold mellem den forventede besparelse og de omkostninger, der er forbundet med at gennemføre udbudsforretningen. Opgaver kan derfor undtages fra udbud, hvor de samlede omkostninger ved at udbyde opgaven er større end den samlede forventede gevinst eller serviceforbedring.

c) Antal mulige leverandører

En væsentlig forudsætning for en vellykket udlicitering er, at tilstrækkeligt mange kvalificerede leverandører afgiver tilbud, således at der opstår en reel konkurrencesituation. Er der ikke et marked for opgavens løsning, bør opgaven ikke udbydes.

I de situationer, hvor der kun er en enkelt eller ganske få potentielle tilbudsgivere til en samlet opgavevaretagelse, kan en opsplitning i delopgaver overvejes, så en reel konkurrence opnås.

I overvejelserne om udbud skal indgå forhold som leveringssikkerhed og den fremtidige konkurrencesituation, herunder muligheden for også at sikre reel konkurrence ved et fornyet udbud efter udløb af udliciteringsperioden.

Overholdelse af lovgivning mv.

Det er en forudsætning, at overdragelse af opgaver til en privat leverandør og et eventuelt kommunalt engagement i den forbindelse sker inden for lovgivningens rammer – herunder henvises særligt til EU's udbudsdirektiver og annonceringspligten.

Annonceringspligten indtræder, hvis den samlede værdi af et udbud overstiger beløbsgrænsen på 500.000 kr. eksklusive moms.

Når udbudet sker efter Udbudsdirektivet er der desuden en række formalia, som skal være opfyldt, mens kommunen ved f.eks. nationale udbud har friere hænder.

Dog skal principperne om ligebehandling, proportionalitet, ikke-diskrimination og gennemsigtighed overholdes.

Valg af kravspecifikationer, leverandører og betingelser ved udbud

Kravspecifikation

Opgaverne udbydes med det politisk fastsatte serviceniveau, og udbudsmaterialet skal afspejle dette serviceniveau.

Udbudsmaterialet giver virksomhederne informationer om, hvad opgaven går ud på, og hvilke betingelser der skal gælde for gennemførelsen af udbuddet.

Ved enhver form for udbud skal det udbudsmateriale, som den udbydende forvaltning udleverer, indeholde en specifikation af den eller de udbudte opgaver, således at udbudsforretningen kan gennemføres under størst mulig og gennemsigtig konkurrence, og således at potentielle tilbudsgivere har en realistisk mulighed for at afgive tilbud.

Specifikationen skal udformes således, at tilbudsgivere for mulighed for at afgive tilbud, der er sammenlignelige.

Hvor der er politiske vedtagelser eller retningslinjer for specifikke områder, skal disse være en del af udbudsmaterialet.

Udbudsmaterialet består som minimum altid af følgende enkeltdele:

- Udbudsbekendtgørelse og/eller udbudsannonce
- Generelle udbudsbetingelser
- Kravspecifikation
- Kontrakt
- Bilag

Det centrale element i udbudsmaterialet er kravspecifikationen.

Guldborgsund Kommunes indkøbsenhed kan varetage den praktiske samordning af udbud i samarbejde med den ansvarlige forvaltning, som har det budgetmæssige ansvar for den opgave, der skal udbydes.

Udvælgelses- / tildelingskriterier

Ved offentliggørelsen af udbudsforretningen skal det anføres, hvilke kvalitative kriterier der anvendes ved udvælgelse af leverandører.

Udvælgelseskriterierne hjælper til at vurdere virksomhedernes egnethed. Ud fra disse kriterier kan ordregiveren afgøre, om virksomheden overhovedet skal være med i konkurrencen om opgaven.

Udvælgelseskriterierne bruges til at teste om en virksomhed:
har været i diskvalificerende situationer (fx konkurs, strafbare forhold og gæld til det offentlige),
har de krævede faglige/tekniske kvalifikationer,
råder over de krævede finansielle/økonomiske ressourcer, og/eller
(ifm. en prækvalifikation) hører til den kreds af virksomheder, der vil blive opfordret til at afgive bud.

Kun virksomheder, der klarer denne test, kan få deres tilbud taget i betragtning. Udvælgelseskriterierne skal angives i EU-annoncen. Udvælgelseskriterierne kan fungere som ufravigelige mindstekrav (alle udbudsformer) og/eller sammenligningsgrundlag (ved en prækvalifikation).

Det skal endvidere fremgå af offentliggørelsen, hvilket tildelingskriterium der er gældende for udbudsforretningen. Såvel Udbudsdirektivet som Tilbudsloven giver mulighed for at vælge mellem to tildelingskriterier:

Det økonomisk mest fordelagtige tilbud.
Laveste pris.

Anvendelsen af de to tildelingskriterier reguleres af Udbudsdirektivet. Som hovedregel benyttes det økonomisk mest fordelagtige tilbud, idet der her kan lægges vægt på en række elementer ud over prisen, fx kvalitet, miljøegenskaber, driftsomkostninger.

Tildelingskriteriet og eventuelle prioriterede delkriterier, skal fremgå af udbudsbekendtgørelsen og af de generelle udbudsbetingelser. Det offentliggjorte tildelingskriterium er bindende. Det vil sige, at når udbudet er offentliggjort, kan kommunen ikke ændre tildelingskriteriet eller delkriterierne.

Uanset hvilken udbudsform der er tale om, skal der altid skelnes mellem udvælgelsesfasen og tildelingsfasen.

Indkøb via EU-udbud

Indkøb skal foretages efter bestemmelserne i EU's Udbudsdirektiv, når den forventede udgift over en aftaleperiode på 3-4 år samlet set overstiger den såkaldte tærskelværdi.

Tærskelværdien er den maksimale beløbsgrænse, som en kontrakts samlede anslåede værdi ekskl. moms må have, førend købet bliver udbudspligtigt i henhold til Udbudsdirektivet.

Tærskelværdien reguleres hvert andet år.

De indkøb, der ikke kommer i EU-udbud, skal i stedet konkurrenceudsættes nationalt, i henhold til annonceringspligten.

Dette vil som udgangspunkt ske ved et offentligt udbud, eller ved at der indhentes 2-3 uafhængige tilbud, hvorefter kommunen indgår en indkøbsaftale med den leverandør, der fremkommer med det bedste og billigste tilbud.

Annonceringspligt

Annonceringspligten gælder for alle indkøb af varer og alle indkøb af tjenesteydelser, der ikke er omfattet af krav om EU-udbud.

Annonceringspligten indtræder, hvis den samlede værdi af et indkøb i kontraktperioden overstiger beløbsgrænsen på 500.000 kr. eksklusive moms. Beregningen af kontraktværdien skal foretages på samme måde, som når en myndighed beregner en kontraktværdi, hvor EU-udbud kan komme på tale.

Det betyder, at man som udbyder skal vurdere den forventede værdi af kontrakten eksklusive moms. Kontraktværdien skal som udgangspunkt beregnes ud fra den samlede værdi i hele kontraktens løbetid.

Her skal alle optioner, og muligheder for forlængelse af kontrakten regnes med.

Udbudsformer

EU's Udbudsdirektiv fastsætter tidsfrister og formkrav for de enkelte udbudsformer.

Udbud kan gennemføres på flere måder. Hver udbudsform har sine fordele og ulemper, der skal afvejes nøje, når udbudet tilrettelægges.

Der skal anvendes den udbudsform, som er mest hensigtsmæssig ved udbud af den konkrete opgave under hensyn til konkurrenceaspektet.

Som hovedregel benyttes én af følgende udbudsformer:

Offentligt udbud
Begrænset udbud

Udbudsformen 'Konkurrencepræget dialog' er et nyt værktøj. Formen hører til under de begrænsede udbud, da der skal gennemføres en prækvalifikation efter samme retningslinier som ovenfor.

Konkurrencepræget dialog har den fordel, at kommunen får kvalitetssikret sine kravspecifikationer direkte hos de professionelle aktører. Ligesom kommunen får et meget præcist billede af de parametre, som markedet ønsker at konkurrere på.

Dynamiske indkøbssystemer er også et nyt værktøj for udbydere, som kan anvendes ved standardiserede og gentagne indkøb.

I stedet for selv at udbyde en opgave kan kommunen bruge centrale rammeaftaler. Konkret er kommunen medlem af Statens og Kommunernes Indkøbs Service A/S – i daglig tale kaldet SKI – som tilbyder rammeaftaler på flere områder.

Formelt opfyldes kommunens udbudsforpligtelser gennem anvendelse af aftaler, da disse aftaler alle er indgået efter gennemført EU-udbud.

Kontraktlængde

Kontraktlængden fastsættes under hensyntagen til opgavens omfang og kompleksitet. Såfremt opgaven omfattes af EU-udbudsdirektiver, er kontraktlængden fastsat til maksimalt 4 år.

Et centralt element i udbudsmaterialet er at beskrive den opfølgning på opgaven, som ønskes i kontraktperioden. Det er derfor vigtigt, at der i udbudsmaterialet og i kontrakten stilles krav til leverandøren omkring dennes selvkontrol, og at kommunen samtidig har forholdt sig til, hvorledes kontrollen skal foretages.

Ved udbud har kommunen fortsat det formelle ansvar for opgaven. Det vil sige, at kommunen i sin specifikation af opfølgningen som minimum skal sikre, at den almindelige kommunale tilsynsforpligtelse kan løftes.

Personaleoverdragelse

Leverandøren skal ved overtagelse af personale indgå i de kommunale kollektive overenskomster indtil overenskomsten udløber eller opsiges i overensstemmelse med overenskomstens opsigelsesbestemmelse.

Der kan efter omstændighederne være tale om, at det i forbindelse med udbudsbetingelserne fastsættes, at andre kommunale personalepolitiske principper skal iagttages.

Kontrolbud, herunder omkostningskalkulationer

Som hovedregel må det berørte område selv afgive tilbud (kontrolbud). Byrådet træffer dog endelig beslutning herom, herunder om eventuel ekstern rådgivning kan tilknyttes.

Formålet med kontrolbud er at skabe et grundlag for vurderingen af, om en udbudt opgave løses bedst i eget regi eller i eksternt regi.

De medarbejdere og ledere der medvirker ved udformningen af udbudsbetingelserne må på grund af inhabilitet ikke deltage i udarbejdelsen af kontrolbud.

Udbudsforretningen skal tilrettelægges således, at den ikke indebærer en konkurrenceforvridende fortrinsstilling for et eventuelt kontrolbud.

Med hensyn til omkostningskalkulation af kontrolbud følges rammerne i Det Kommunale Budget- og Regnskabssystem (kapitel 9).

Viser det sig, ved sammenligning mellem de eksterne tilbud og kontrolbudet, at kontrolbudet er henholdsvis billigere eller økonomisk mest fordelagtig, udarbejdes en kontrakt om udførelse af opgaven i eget regi i overensstemmelse med forvaltningens tilbud.

Kvalitetsopfølgning

Der skal ved opstilling af klare krav til kvalitet og serviceniveau sikres et grundlag for den efterfølgende opfølgning og kontrol, således at udliciteringen kan blive vellykket.

Der skal i kontraktperioden løbende foretages opfølgning / kontrol i relation til kontrakten. Kontrollen skal foretages i relation til leverandøren, uanset om denne er ekstern eller intern. Der skal stilles krav om, at leverandøren etablerer selvkontrol i kontraktperioden.

Det skal tilstræbes, at kontrollen foregår i et samarbejde og i en konstruktiv dialog med leverandøren.

Hvor det er hensigtsmæssigt, kan brugerundersøgelser eller lignende inddrages i målingen af den oplevede eller målbare kvalitet.

Ansvar for den løbende opfølgning af kontrakten ligger typisk hos en decentral enhed, f.eks. en administrativ afdeling.

Beslutningsproceduren i forbindelse med udbud

Alle udbud har en økonomisk og i nogle tilfælde en personalemæssig konsekvens. Resultatet af et EU-udbud skal derfor som hovedregel forelægges politisk.

Forelæggelsen har to temaer:

- Det ene er selve valget af leverandør.
- Det anden er de økonomiske konsekvenser af udbudet.

Forelæggelsen skal redegøre for udbudsforløbet og den gennemførte vurdering af tilbudene.

Byrådet/Økonomiudvalg godkender efter indstilling fra vedkommende stående udvalg det endelige valg af leverandør.

Der stilles i loven – jævnfør vejledningen om servicestrategi og opfølgingsredegørelse – ikke krav, der går ud over de almindelige kommunalretlige regler til, hvor ofte politiske fagudvalg, økonomiudvalg eller byrådet skal inddrages i forbindelse med en udbudsproces.

Inddragelse af personalet

I henhold til bestemmelser i overenskomster, generelle aftaler og lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse (lov nr. 111 af 21 marts 1979) kan en kommune have en række forpligtigelser i forhold til personalet.

Ved overvejelser og beslutninger om udbud inddrages personalet i form af orientering og drøftelser i overensstemmelse med disse gældende regler og aftaler herom.

Ansvar for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af personaleinddragelsen påhviler ledelsen/direktionen. Personaleinddragelsen skal iværksættes fra det tidspunkt, hvor byrådet har taget stilling til hvilken opgave der påtænkes udbudt.

Sociale klausuler

Hvor det er muligt og formålstjenligt indarbejdes relevante sociale klausuler i kontraktgrundlaget i henhold til kommunens politik på området. Eventuelt krav om sociale klausuler oplyses ved offentliggørelsen af udbudsforretningen.

Sociale klausuler må ikke bruges som et konkurrenceparameter.

UDBUDSPOLITIKKEN	Hvor langt er vi kommet?	Har der været behov for ændringer ift. servicestrategien?	Har ændringerne haft konsekvenser ift. økonomi, omfang og indhold?
At kommunens service pr. skattekrone er så høj som mulig, uanset om opgaverne varetages i kommunalt eller i privat regi.	<p>Opstilling af målsætninger</p> <p>Kommunen har en politisk vedtaget udbuds- og indkøbspolitik. Formålet er at opnå bedst mulige betingelser for Guldborgsund Kommunens udbud og indkøb ud fra forretningsmæssige kriterier.</p> <p>I forbindelse med opstart af Guldborgsund Kommune blev der udarbejdet en analyse, hvoraf det fremgår, at Guldborgsund Kommune vil kunne opnå et årligt gevinstpotentiale på ca. 11,1- 17 mio. kr. årligt i stigende omfang i perioden 2008 til 2011. Dette arbejdes der efter ved indkøbsoptimering i flere faser jævnfør udbudsplan, via fortløbende konkurrenceudsættelse.</p>	Nej.	Nej.

	<p>Der bruges flere former for udbud, herunder egne udbud SKI rammekontrakter, og K-17 Desuden udarbejder bl.a. nogle områder selv sine udbud. Herudover vil der være en lang række områder, hvor der hverken i Kommunen, via SKI eller i K-17 er lavet aftaler. Disse områder bliver løbende analyseret mhp. Evt. udbud.</p> <p>Udbuddene bliver – for at sikre konkurrence - annonceret offentligt gennem Mercell, på Kommunens hjemmeside, i TED databasen eller på anden vis, afhængig af udbudsform og type.</p> <p>Der inddrages i høj grad faglige kompetencer i forbindelse med udbud og større indkøb.</p> <p>Der følges løbende op på indgåede kontrakter/aftaler. Dette gøres med stikprøver centralt. Desuden skal de enkelte decentralt ansvarlige følge op.</p> <p>De indgåede aftaler er obligatoriske. En del af aftalerne ligger på KMD Webindkøb, der er et elektronisk indkøbskatalog, som alle decentrale indkøbere i Kommunen har - eller kan få - adgang til. Der laves undervisning i systemet løbende.</p> <p>Der er udarbejdet oversigt over samtlige indgåede aftaler med aftale periodestart og -udløb, herunder om der er mulighed for option. Denne bruges bl.a. til sikring af, at kontrakter bliver genforhandlet til tiden.</p> <p>Der er ikke hidtil lavet kontrolbud på udbudte opgaver som Finans, Indkøb og Forsikring er bekendt med.</p>		
--	--	--	--

Bemærkninger:

Vedlagt er oversigt over samtlige indgåede aftaler som Finans, indkøb og Forsikring er bekendt med. Se bilag 1.

12. BILAG 1

Oversigt over aftaler for Guldborgsund Kommune

Forkortelser

GB: Guldborgsund Kommune

GB/DS: Guldborgsund Kommune og Drescher & Schröder Consulting

SKI Statens og Kommunernes Indkøbs Service

K17: Indkøbsfællesskabet K17

Vare- køb:

År	Aftaletype	Ansvarglig	Produktområde	Produktområde	Aftaleleverandør	Sagsnr.	Dokumentnummer	Aftalperiode Startdato	Aftalperiode Udløbsdato	Option	Bemærkninger
2006	Aftale	SKI	Sikkerhed	Sikkerhedsbeklædning og sikkerhedsudstyr	ArSiMa - 12.01 bilag 1			01-09-2006	30-09-2009		
2006	Aftale	SKI	Køkkenudstyr	Storkøkkenudstyr	Bent Brandt - 10.02			01-01-2006	31-12-2009		
2005	Aftale	SKI	Forbrugsartikler	Primært rengøringsartikler	Abena - 04.10 CC & co - 04.10 Duni - 04.10 VTK - 04.10			01-04-2009	31-03-2011		
2007	Aftale	SKI	Hobbyartikler	Hobby- og formningsartikler	Creativ Compagny - 05.01			01-01-2009	31-12-2010		
2006	Aftale	SKI	Bøger	Biblioteksbøger	DBC Biblioteksmedier - 04.05			01-01-2006	31-12-2009		
2005	Aftale	SKI	Møbler	Kontormøbler og kontorstole	Duba/B8 via Zolution - 03.13	5579649		01-05-2009	30-04-2011		
2005	Aftale	SKI	Møbler	Kontormøbler	EFG - 03.13			01-05-2009	30-04-2011		
2007	Aftale	SKI	Kaffe, te m.v.	Kaffe, te, nærings- og nydelsesprodukter	I.M. Frelsen - 09.01			01-09-2007	31-08-2010		
2006	Aftale	SKI	Køkkenudstyr	Storkøkkenudstyr	Ken - 10.2 bilag 4			01-01-2006	31-12-2009		
2005	Aftale	SKI	Møbler	Kontormøbler	Kinnaps			01-05-2009	30-04-2011		
2007	Aftale	SKI	Kontorartikler	Kontorartikler og kopipapir	Lyreco - 05.01	5746526		01-01-2007	31-12-2012		koordineringsaf tale
2006	Aftale	SKI	Bøger	Biblioteks- og opslagsbøger	Nordisk Kort - 04.05			01-01-2006	31-12-2009		
2004	Aftale	SKI	Tavler	Opslags- og skrive tavler	Nordisk Skoletavle Fab. - 03.09	5761571		01-04-2004	31-01-2010		
2006	Aftale	SKI	AV-udstyr	AV- og overvågningsudstyr	Norlight - 02.14 bilag 4			01-09-2006	30-08-2009		
2006	Aftale	SKI	Køkkenudstyr	Storkøkkenudstyr	Oluf Brønnum - 10.02			01-01-2006	31-12-2009		
2007	Aftale	SKI	Kopipapir	Kopipapir	Papyrus - 05.01 bilag 4			01-01-2007	31-12-2010		
2006	Aftale	SKI	Møbler	Møbler til undervisningsbrug	SIS - 03.04 bilag 5			01-02-2008	31-01-2010		

07													
				Brobizz, Børn, Skole & Kultur, Susanne Lorentzen	Storebælt								
2009	Udbud	GB	Annoncering	Kommunal Annoncering 2009		5589298		02-03-2009	07-03-2010				
2008	EU udbud	GB/DS	Indkøbsordning	Indkøbsordning til borgere i eget hjem		5577020		01-03-2008	28-02-2011	2x12 mdr.			
2008	Udbud	GB	ZOO	Zoofaglig & aktiveringsfaglig bistand		5576932	5617737	01-01-2008	31-12-2009	2 år			
2008	EU udbud	GB/DS	Hjælpe midler	Genbrugshjælpe midler		5571179		01-03-2008	28-02-2012	2x12 mdr.	Nyt udbud via K17		
2008	EU udbud	GB/DS	Fodtøj	Ortopædisk fodtøj		5428611		15-01-2008	14-01-2010	2x12 mdr.			
2008	EU udbud	GB	Vandløb	Vandløbsvedligeholdelse		5677264		15-05-2008	14-05-2014	1x12 mdr.	Varetages af fagenhed		
2008	Udbud	GB	Omsorgst andpl.	Omsorgstandpleje		5720254		01-06-2008	31-05-2010	1x12 mdr.	Varetages af fagenhed		
2008	Udbud	GB	Billed-og grafik-database	Billed- og grafikdatabase system til Kommuni-kationsafdelingen		5837587		09-07-2008	08-07-2011		Varetages af fagenhed		
2008	Udbud	GB	Børne-ungdoms-tandpleje	Børneungdomstandpleje	Rødby Tandlægehus			01-01-2009	31-12-2010		Varetages af fagenhed		
2009	Udbud	GB	Beredskab	Udbud af brandslukning, redningstjeneste og visse miljøindsatser							Udbud ikke afsluttet Varetages af fagenhed		
2009	Udbud	GB	Helhedsplan	Helhedsplan for Gedser							Udbud ikke afsluttet Varetages af fagenhed		
2009	EU-Udbud	GB	Ressource-styringssystem	Ressourcestyringssystem							Udbud ikke afsluttet Varetages af fagenhed		
2009	Udbud	GB	Legepladser	Rådgivning til indretning af legepladser							Udbud ikke afsluttet		
2009	Mini udbud	GB/SKI	Kopi & Print	Kopi & Print							Udbud ikke afsluttet		
2009			Bankforretning	Bankforretninger							Udbud ikke igangsat		